

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
Čiaina kas ketverias Chicago, Ill.

Kaina metams:
 Amerikoje... \$2.00 | Užsienį... \$3.00
 Prenumerata tur būt iškalno užmokėta.

"Katalikas" spausdintys spaudinasi visos knygos, konstitucijos ir t. t. Darbas atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai. Užsirašdami "Kataliką" siųskit prenumeratą arba laiškus sekantiu antraštu:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
 Published every Thursday
 at Chicago, Ill.
 Subscription \$2.00 per Year.

Advertising Rates on Application.
 Book and Job printing in Lithuanian, Polish, English and all other modern Languages : : :

All Communications must be addressed to:
JOHN M. TANANEVICZ
 8244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvestas Reikalams Lietuviu Kataliku Amerikoje.

No. 31 Chicago, Ill., 29 d. Liepos (July) 1909 m. *Dr. Alexander M. Rakus* **Metai XI**
 ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1879
 ANTIQUARIAN & NUMISMATIST
 3051 W. 43rd St., Chicago.

Politiškos Žinios.

Rusija.

Tikybės tolerancija.

Stačiatikių Sinodas patarė rusų dvasiškiams pranešti jam apie kiekvieną priverstiną atsivertimą iš stačiatikystės į katalikų tikėjimą. Sinodo patarimas, kad rusų dvasiškių nuolat prižiūrėtų veikimą katalikų kunigų, išsukė jos tarpe didelį bruzdėjimą. Daugiausiai sielvarto turi šventikai su savo parapijonais, gyvenančiais netoli katalikiškųjų bažnyčių, kurios "patraukia" stačiatikius muzika, procesijomis, ir abelai viešomis pamaldomis. Stačiatikių šventikų, susirinkę Vilniuje Birželio pabaigoje sumanė steigti savo brolijas, kurių siekiu bus atkalbinėti ir ginti gudus nuo katalikų tikėjimo. Vienkart stačiatikių (pravoslavų) dvasiškija ėmė reikalauti, kad katalikų dvasiškosios seminarijos pavestotų butų valdžios agentų-revizorių priežiurai, kad visas mokslo išsiskyrs teologija, butų vedamas rusiškai, ir kad ant galo pagalios visi vilniškio Muraviovo cirkuliarai apie katalikų dvasiškių persekiojimą butų ir dabar pildomi. Gal vis tatai ir įvyktų, kad nebutų sutarties (konkordato) Tėvo Šventojo su rusų valdžia apie Katalikų bažnyčios teisų užlaikymą.

"Novoje Vremia" už autonomiją.

Kažin-kas nepaprasto darosi. Menšikovas, kuris paprastai rašinėjo tame laikraštyje prieš autonomiją, neseniai parašė straipsnį, kuriame Suomijos ir Baltijos pajurio pavyzdžiu remdamasis išrodinėja autonomijos arba bent savavaldybės naudingumą.

"Duokite bent-kiek nepriklausomybės atskiroms Rusijos apygardoms, nusitolinkite nuo jų bent-kiek — sako jisai pabaigoje Rusijos biurokratams, — o pažiūrėsite, kaip greitai gyvenimas įvykys savo teises..."

Nelaimingi tie suomiai!

Suomių laikraštis "Suomaleinen Kausa" buvo pranešęs savo skaitytojams provokatorių paskelbtą gandą, buk suomiai norėję paskandinti caro laivą "Standart", kai jisai buvęs Suomiu įlankoje; tam tyčia jie, girdi, buvę pasamdę kelius greituosius laivus. Todėl Rusų vyriausybė, apie tai patyrusi, taip ir saugojusi aštiri visus laivus. Suomiu laikraštis pranešė tą gandą, kaip pavyzdį, ko nebeprasimau jų neapkentėjai, norėdami kaip-nors prapuldėti Suomiu laisvę. Neseniai oficialinis laikraštis "Rossija", išsitraukęs tą gandą iš minėtojo laikraščio, paskelbė jį, kaip tikrą žinią. Dabar vis laikraščiai stebisi, kad oficialinis laikraštis ir taip lengvatiškai galėjęs taip padaryti.

zicijos. Delcasse valdžią peikė parlamentarišku budu, o Clemenceau atsakydamas jam priminė Algericas žinomus reikalus, kurie vistik nepagimdė karo Prancijos su Vokietija. Taigi Clemenceau Delcasse kaltino, kad Delcasse tiems nesutikimams buvęs kaltas ir tuokart Vokietija butų užklus ant visai neprisirengusios karan Prancijos.

Morokko.

Neseniai Ispanijos karumenė Morokke turėjus kruviną susirėmimą su maurais. Bet kaip tai keista, kad maurai ispanus du sykiu atakavo. Pirmą maurų ataką ispanai lengvai atmušė, bet maurai nieko nelaukę antru sykiu ispanus apsupo norėdami iš jų atimti bateriją ir kanuoles. Maurai šiuo sykiu parodė nepaprastą savo drąsą ir taktiką.

Persija.

Pavarytas nuo Persijos sosto šachas Mahomed Ali, kuris pasislėpė Rusijos pasiuntinytės butan, andai atsiskė priimti delegacija, kuri norėjo jam valdiškai pranešti apie pavarymą jo nuo sosto. Tautiniukų judėjimo vadovai, Si-pahador ir Sardarasd pasiuinę Anglijos ir Rusijos pasiuntinytėn sekantį telegramą:

Prancija.

Pereitoti savaitę visai netikėtai Prancijos ministrų premieras Clemenceau su visu savo kabinetu pasitraukė nuo savo užimamų valdviečių. Prezidentas Fallieres dimisiją priėmė ir premieru paskyrė A. Br'and, buvusį socialistą, kuris sutvėrė naują sau kabinetą. Keli neatsargūs žodžiai, pasakyti parlamente, apkalbant apgavystes laivyne, sugriovė visą kabinetą.

Italija.

Lombardijoje pasimirė prezidentas orie Ispanijos sosto Don Carlos Bourbon. Jis jau ilgoką laiką sirguliuo, bet galutinai jį užmušė ištuks apopleksija.

Argentina.

Argentino pertraukus visokius diplomatiskus santykius su Bolivija dėl vieno Bolivijos prezidento prisakymo savo gubernatoriams. Tame prisakyme labai daug užgauta Argentina.

Iš Viso Pasaulio.

Morokke maurai ispanams kailį karšia.

Morokke maurai ispanams kailį karšia. Ispanijos valdžia mobilizuoja gvardijos pulkus ir siunčia į Morokko.

Londone tomis dienomis pasimirė jezuitas kun. J. Tyrrel.

Londone tomis dienomis pasimirė jezuitas kun. J. Tyrrel, kuris pasekmingai platinė modernizmą ir buvo ekskomunikuotas.

Ciesorius Vilius andai vėl su savo laivu "Hohenzollern" išplaukęs pasivažinėti.

Ciesorius Vilius andai vėl su savo laivu "Hohenzollern" išplaukęs pasivažinėti. Dabar aplankysias Norvegijos pakraščius.

Portugalijos karalius Manuelius rudenį žadą iškeliauti užsienin ir tarp kitko aplankyti Angliją.

Portugalijos karalius Manuelius rudenį žadą iškeliauti užsienin ir tarp kitko aplankyti Angliją, kur žadą susižieduoti su kunigaikščio Fife dukterimi Aleksandra.

Tokyon is Koreos andai sugrižo buvęs Koreos gubernatorius, kunig. Ito.

Tokyon is Koreos andai sugrižo buvęs Koreos gubernatorius, kunig. Ito. Mikadui specialiai liepus, jis sostinėje priimta labai iškilmingai. Tai sloggingiausias Japonijoj diplomatats.

Argentinos nauju premieru ir podraug finansų ministriu paliko buvęs premieras Ralis.

Argentinos nauju premieru ir podraug finansų ministriu paliko buvęs premieras Ralis; jam reikalaujant parlamentas paleista ir apgarsinta nauji atstovų rinkimai.

Kubos valdžia žadanti išleisti obligacijas ant 5.000.000 dol., ką leidęs daryti savo dekretu gubernatorius Magoo.

Kubos valdžia žadanti išleisti obligacijas ant 5.000.000 dol., ką leidęs daryti savo dekretu gubernatorius Magoo. Tais pinigais bus užmokėta kontraktoriams už įveimą kanalizacijos ir gatvių gremdimą mieste Havana.

Tulone (Prancija) kariškas laivas, prisakius admiralizacijai, nuvežė jūros gilumon 31.000 šovinų iš menelito ir tenai visus paskandinė.

Tulone (Prancija) kariškas laivas, prisakius admiralizacijai, nuvežė jūros gilumon 31.000 šovinų iš menelito ir tenai visus paskandinė. Tie šoviniai niekam nebuvo reikalingi, kadangi jie buvo padaryti kanoūlėms, išėjusioms iš vartojimo.

Pasitraukus šalin Prancijos premieru Clemenceau, kai kuriose Prancijos vietose, kaip tai Narbone, tarp gyventojų viešpatuojantis didis džiugsmas.

Pasitraukus šalin Prancijos premieru Clemenceau, kai kuriose Prancijos vietose, kaip tai Narbone, tarp gyventojų viešpatuojantis didis džiugsmas. Clemenceau tenai vadina mas teisybės ir teisingumo didžiausiu priešiu.

Pakvietimas parašyti trumpą Lietuviu monografija.

Nėra tautų, apie kurias taip maža tebutų žinoma, kaip Lietuvos tauta. Kitatačiau neturi beveik jokio supratimo nei apie Lietuvos istoriją, nei apie jos paskutiniųjų dienų judėjimą. Neretai lietuviai identifikuojami su lenkais. Neretai manoma, kad lietuvii kalba — tai mišius (žargonas) kaimynų kalbų, vartojamas vientiek prastuolių-kaimiečių jų naminiam gyvenime. Neretai girdima: „Ar lietuviai turi nuosavę raštiją?“ Neretai Lietuva prisistatoma, kaip pavyzdis nekulturingos šalies, beveik laukinių žmonių apgyventos...

O tuo tarpu pataisyti šiems dideliems nesupratimams kol-kas nieko nepadaryta. Šaltinių, iš kurių kitataučiai galėtų semti žinias apie Lietuvą, maža saujaalė. Ir joje randame tokių, kurie, tarnaudami vienai ar kitai tendencijai, netik neišaiškina mūsų gyvenimo, netik neapšviečia mūsų tikslų, bet dar užtemdo juos ir suklaidina. Taigi mes patį privalome pasirūpinti, kad su pažindinus kitančius su Lietuva. Patįs privalome išaiškinti jiems mūsų vietą kitų tautų tarpe, mūsų dabartinį judėjimą ir mūsų tikslus.

Neseniai viena rusų draugija pasiūlė sutaisyti rusų kalba knygele, Lietuvai paskirtą. Knygoj privalytų būti bendrais ruožais žinios iš 1) Lietuvos istorijos, 2) Lietuvos geografijos, 3) Lietuvos etnografijos (papročiai, religija, tautos...), 4) Lietuvos ekonominių santykių ir ekonominio plėtojimos, 5) Lietuvos raštijos (šiaip ir dailiosios) ir 6) trumpas žvilgnis į ateitį. Knyga privalo būti parašyta kuo populiariausia. Rašymo laikas neapribotas. Kuo veikiau, tuo geriau. Rašymo sąlygos: 1) už kiekvieną spaudos lapą (vidutinio formato) 40 rublių, 2) mokama tik už 6 lapus, 3) už kitus lapus (virš 6) nieko nebemokama.

Andai rašėme, kad Prancijos aviatorius, Herbert Latham, laukė vis giedresnių dienų, kad su savo aeroplanu būtų galima perlėkti anglišką perkasą iš Prancijos į Angliją. Taigi Latham andai su savo aeroplanu ir pasileidęs ton kelionėn nuo vienos uolų viršūnės. Aeroplanas pasileido oran ir pralėkė 12 mylių, kad staiga motoras sustojo ir mašina su keliauninku smuko iš aukšto juron. Arti buvo torpedvaltis ir drąsuolį aviatorių su jo mašina paėmė ant savo denio. Kuomet Latham jam didelės ovacijos. Merginos kabinosi jam ant kaklo ir bučiavo. Latham žada motorą pagerinti ir vėl leisties ton pavojingon kelionėn.

SNOS.
 Plunksnų labai pigiai parduoda...
 No. 3 Prokluoja \$2.00
 VICZE,
 Chicago,
 LAUSIA OGRAFIJU.
 KAS,
 Chicago, Ill.
 EVICZE
 andoah, Pa.
 UKIT LIETUVE
 VICZE
 CHICAGO.

Iš Lietuviškų Dirvų.

Steger, Ill.

Mūsų miestelyje tarp lietuvių nerasi jokio pažangumo. Gana jau čia darbininkams rankpelniams sunku gyventi, tačiau lietuviai, tarytum, to visko neatjaucia.

Su darbiais čia labai sunku. Kas nori gauti kokį darbą, pas kapitalistus turi pirktis sau žemės sklypelį.

Taigi ir nevelytina lietuviams į čionai keliauti.

Vietiniams lietuviams nuosirdžiai patarčiau skaityti lietuviškus laikraščius ir knygas, tuokart gal ne vienam ateitų mintin tėvynės vargai ir nuslopintas tautos likimas.

Skaitant laikraščius lietuvių geriau apsišviestų, aiškiau suprastų, kas juos išnaudoja, kaip kapitalistai juos laiko savo vergijoje, pažintų šio krašto įstatus ir susiegtų vienybėn.

O juk vienybė — galybė.

Taigi, lietuviai, sukrusime!

J. Dailide.

Allegheny, Pa.

Vietiniai lietuviai ilgai dar bavosi, kol iš čionai iškraptė kun. I. A. Dabar lietuvių parapijon atėjo klebonauti kun. Paukšto, nutautėjęs lietuvis. Man rodos lietuvių labai prastai pasielgė neužsigandindami kun. Abromaičiui, nes tai buvo labai darbūtas vyras ir su visa savo širdimi jis nuolat rūpinosi parapijos likimu, atmokėdamas kaip tik galint užtrauktasias ant bažnyčios skolas. Tasai kunigėlis vargo ir triso, kad tik vietinei parapijai padaryti daugiau naudos. Tačiau parapijonis jo to triso neatjautė ir dar paskaitė parapijos griovėju. Dabar-gi mūsų parapijoje pradėjus klebonauti kun. Paukšto, galima tikėtis skolų nesumažėjimo, bet dar pasididini- mo, kadangi užvestai naujai parapijoje tvaraai reikės ir išlaidų daugiau.

Tatai vietiniai parapijonis labai daug apsiriko išsibodėję pirmiau buvusio gerbiamojo klebono.

Liepos 11 dieną vietinėje lietuvių bažnyčioje buvo didi iškilmybė: vaikai artinosi prie pirmosios Komunijos. Vietinius lietuvių vaikelius prie išpažinties ir pirmosios Komunijos prirengė kažkoks nepažįstamas klierikas. Už tai vaikelių tėvai jam užmokėjo, sumetė keliolika dolerių aukų. Tas labai gražu ir pagirtina! Tik labai visiems įdomu, dėl ko vietinis klebonas, kun. Paukšto, neleido vaikelių mokinėti klierikui Kaėnui, kuris priklauso tai parapijai, taipgi bėdinas vaikas, net neturįs kur per vakacijas apsišviti, galvos priglausti? Ar-gi negeriau, kad jis būtų gavęs nuo savo parapijonų tuos kelius centelius savo pragyvenimui, nes, kaip girdėjau ir pats mačiau, tasai klierikas labai vargingai gyvena? Esant čionai kun. Abromaičiui, per trejus metus vaikelius mokino kl. Kazėnas, o dabar kun. Paukšto pasiėmė kokį tai lietuviams nepažįstamą. Man rodos, tokiai kun. Paukšto pasielgimas labai nedailus, kadangi tokiu savo pasielgimu atstumė nuo savęs ir paniekino savo parapijoną kl. Kazėną.

Kas link S.L.R.K.A. vietinės kuopos, galima pranašauti, kad ji neišlaidų begyvuos, jei sąnariai taip daug bus ir toliau apsilėidę, kaip buvo šiais pastaraisiais metais. Nes kaip tik pastarasis seimas atmetė

organo reikalingumą, dauguma sąnarių keistai ėmė manyti apie Susivienijimą ir ėmė nuo jo šalintis.

Mano nuomonė tokia: Tegul vietinės kuopos sąnariai susitaria ir šioms metams lai savo kuopai pasiskiria organu "Kataliką", kuris noriai apsiims Sus. kuopoms patarnauti už prieinamą mokestį, pakol vėl bus koks ateinančiais metais išrinktas organas. Tik kiekviena kuopa turi atsišviti "Kataliko" redakcijon.

Taigi, broliai ir sesers, apsvastykite tą dalyką ir išsiskirkite "Kataliką" už organą, o turėsite ką laisvame nuo darbo laike pasiskaityti, nes "Katalikas" geriausias laikraštis ir daugiausia paduoda žinių iš viso pasaulio.

Nikštukas, S.L.R.K.A. sąnarys, bet ne Allegheny kuopos.

Port Washington, Wis.

Liepos 11 dieną, pas mus buvo linksmas diena. Buvo pašventintas vietinės lietuvių bažnyčios kertinio arkano. Bažnyčia statoma vardu Šv. Ambrozijaus. Akmenį pašventė iš Sheboygan kunigas dekanas, vyskupo atsiųstas. Iškilnėj dalyvavo mūsų lyglaikinis klebonas iš Sheboygan, kun. Antanas Balinskas ir vokiečių katalikų klebonas.

4 val. po Nisparų kunigas dekanas su iškilminga procesija ir daugybe susirinkusių žmonių nuėjo palei statomą bažnyčią ir akmenį pašventino. Pašventus akmenį, luvo du pamokslu: vokiškas ir lietuviškas, paskui buvo rinkta aukos. Ačiū geriems žmonėms, sumesta aukų 88 doleriai. Pakanka ir to, nes pas mus gyvena mažas skaitlius lietuvių, nes tik į 30 šeimynų, neskaitant pavienių; tai išvis pasidarys nedaugiau poros šimtų dušų. Už žemę parapijonis užmokėjo 1.300 dol., o bažnyčia dabar atsieisianti 2.400 dol.

Ką-gi žmogus pradėsi? Nors prisidarėme skolos, bet turėsim savo bažnytelę, kadangi lėgšiol su dvasiškais reikalais buta mums ir didelio vargo. Bet dabar, ačiū Dievui, turime jauną ir darbštų kunigėlį, kuris labai daug rūpinasi mūsų likimu, kuris dienomis ir naktimis su įvairiais mūsų naujos parapijos reikalais vargsta. Du sykį į mėnesį mus nedėlidieniais aplanko, atlaiko pamaldas, mus pamokina.

Kun. A. Balinskas neseniai atvažiavęs iš Lietuvos. Duok Dieve jam sveikatą ir ilgą amžėlį pagyventi lietuvių labui.

Parapijonas.

Harrisburg, Ill.

Pirmiau pas mus darbai prastai slinko, bet nuo Birželio tiek pagerėjo, kad kuriose mainose pirmiau dirbta dvi, tris dienas į savaitę, dabar dirbama kasdiena pilnas laikas. Bet dauguma mainų vis dar tebetuno be jokio darbo, taigi iš kitur atvykusiems darbininkams darbas gauti sunku ir beveik tuotarpu negalima. Be to, ir bedarbių daug esama.

Čia įsikūrė lietuvių parapija vardu Šv. Jurgio Kareivio. Bet gal kas paklauskite, kokia tai parapija? O-gi "nezaležna", kur "klebonauja" nekoksai Urbonas. Ir lietuviai tuo budu žengia pelkėmis, vedami ten kokio Urbono, kuris nėra katalikų kunigu.

Kokia tai mūsų brolių lengvatikybė! Pasėję kas nesutikimo sėklą tarpam vyskupo ir jų ir štai jie dabar, kaip atkeršdami vyskupui, žengia savo keliais, manydami tuo savo pasielgimu įbauginą vyskupą.

Red. prieras. Malonėmėm daugiau žinelių gauti apie Urboną, kas jis toks ir iškur jis paeina. Gal kuris skaitytojų mums apie jį plačiau praneš. Busime dėkingi.

Kingston, Pa.

Vienas mūsų skaitytojų mums rašo:

Vieną nedėlidienį vietinėje lietuvių banyčioje po pamaldų kun. Kudirka savo parapijonams perskaitė Evangeliją ir apreiškė, kad pamokslu nesakyšias, nes, girdi, žmonėms perkaršta bažnyčioje sėdėti, ir tuojaus vieton pamokslu kad davė "Katalikui" pipirų, tai davė. Mat, "Katalikas" peikti ir biauroti — tai nepaisoma nei tvankos, bet skelbti lietuviams Dievo žodį — tai "perkaršta" parapijonams klausyti.

Ačiū Dievui, kad "Katalikas" veltui jau ir iš sakyklos skelbiamas.

Darbininkų Reikalai.

Apie straikas miest. McKees Rocks, Pa. gauname sekančias platesnes žinias:

Šešiomis myliomis toli nuo Pittsburgo guli miestelis McKees Rocks. Šalėp jo yra apygarda vardu Schoenville, kur randasi įstaigos firmos "Pressed Steel Car Works". Toje milžiniškoje dirbtuvėje normališka laike dirbama į 10.000 žmonių ir pastaraisiais laikais tenai darbo buvo pilnai ir dirbo daugiau 8.000 darbininkų.

Nuo ilgesnio laiko darbininkai murmėdavo apie įvairias apgyvystes toje dirbtuvėje, apie išnaudojimą ir nežmonišką apsiėjimą su darbininkais. Kadangi visur apylinkėse buvo stoka darbo, tatau darbininkai susispietė į McKees Rocks ir, nežiurint visokiais budais jų išnaudojimo, dirbo kaip kokie keturkojai sugriežę dantis. Tačiau darbininkų kantrybė antgalo išsisėmė ir sunkūs laikai užkuo ant išnaudojamų likimo.

Laukta išmokėjimo dienos, kuris buvo Liepos 10 d., subaritoj. Milžiniškos apgyvystės išmokant pinigų vėl savo keliu atsiantirino. Kompanijos nameliuose, kuriuose gyveno darbininkai, susidedanti iš slovakų, chorvatų, lietuvių ir lenkų, užėmė bausisnirtimas. Norėta jau tuojaus sukelti riaušės, bet dirbtuvėje dirbta dar dvi dieni.

Tik seređoj per pietus 500 darbininkų apleido dirbtuvę. Sujudo tada netik vyriškiai, bet ir visos moters. Po pietų straikeriai apgulė dirbtuvę ir privertė visus kitus likusius darbininkus straiukuoti. Tame reikale daug pagelbėjo moters, kurios savo vyrus tiesiok traukė nuo darbo laukan. Kuomet visų darbininkų nepaklausyta apiešti dirbtuvę, minia vyriški ir moterų apgulė vyriausią dirbtuvės užvaizdą ir jį privertė liepti visiems darbininkams tuojaus išsinešinti iš dirbtuvės laukan.

Taigi abelnas straikas prasidėjo seređoj po pietų ir straikas nesuorganizuotas, bet išsąuktas kompanijos apgyvystėmis. Kompanija-gi, pasak patarėlės "ant vagies kepurė dega", prie riaušių buvo pasirėngus, nes dirbtuvėje laukė 200 apsi-

ginklavusių šerifų, kuriems liepė vartoti šautuvus, jei kartais darbininkai kesintus pulties ant kompanijos įstaigų.

Toksa! buvo padėjimas seređoj prieš pirmuosius šaudymus, prieš sužeidžiant daug darbininkų.

Bet kol perkratysime straiko bėgį, pirmiau priminsime priežastis, dėl kurių straikas užgimė ir nors trumpai išaiškinsime tose įstaigose darbininkų apgyvystes.

Apie tenatinį darbininkų padėjimą geriausia liudija kun. Toner, klebonas Rymo Katalikų P. Marijos bažnyčios, kuris jau 19 metai McKees Rocks gyvena ir kuris daugiau už kitus prisistebėjo toms "skerdykloms", kaip tai vadinama tos įstaigos Shoenville.

"Tai skerdykla, bet tasai vardas dar niekis tai dirbtuvė, nes ji užsitarnauja sau tukstantį sykį aršesnį vardą — sako kun. Toner. — Tenai darbininkai buvo persekiojami, apiplėšiami, žudomi, moters biaurojamos aršesniu budu už pačią mirtį, o tai vis už tą menkausią uždarbį, bile tik darbininkui nenumirti badumi. Štai toji dirbtuvė, tai darbininkų vergija, priverčianti pašvesti pačias ir dukteris paleistuviams "formams" ir "bosams", by tik sau turėti bent kokį užsiėmimą.

"Kaip ilgai nesimaišiau į darbininkų reikalus, kompanija man nedraudė lankyti dirbtuvę, bet pagalios prieš mane uždaryta duris. Tai baisūs daiktai, kad juos aiškiai ir ištais išpasakoti. — Taip sako kun. Toner.

Gėda už tai civilizuotam pasauliui. Tenai darbininkas buvo laikomas aršiau kokio šunio, o lavonai kojom nuspardyta šalin, idant būtų vietos kitiems, sveikiems darbininkams, kurie taip pat bedirbdami laukdavo sau mirties. Dirbtuvės valdininkų apgyvystės ir vagystės buvo ant kiekvieno žingsnio. Ir teisingai pasielgta, kad darbininkų vadai kreipėsi į valdžią, idant pastaroji tas įstaigas sutvarkytų.

"Kelius metus po dirbtuvės atidarymui — sako kun. Toner — gyvenau sutikime su įstaigų valdininkais ir tankiai anas lankiau. Žinojau gerai, kad toje dirbtuvėje kasdienuose kambariuose gyvenančio kambarininko (burdingieriaus) Darbo-gi nusipirkimas — tai paprastas tenai darbas.

Tai tokios maždaug straiko priežastis. Kaip jau sakėme, tenai dirbo daugiausia svetimtaučiai, kuriems amerikoniškai labai neprielankūs, tačiau išgirdę kompanijos tokias šunybės — visi ėmė straikeriams simpatizuoti.

Išspradžių partraukti konstabeliai valkiojosi miestelio gatvėmis, vykdamai straikerius ir neleizdami jiems daryti susirinkimus, bet kuomet visuomenė už tai ėmė rugoti ir, kuomet pavieto valdžia atsisaikė duoti konstabeliams užlaikymą, šerifas Gumbert visus konstabelius iš miestelio pašalino ir liepė jiems saugoti tik kompanijos savastį, nes kompanija jiems už sargybą privalės užmokėti.

Kompanija dabar stengiasi iš kitur parsikviesti ir dirbtuvės įsileisti straiklaužius, bet straikeriai saugiai daboja visus aplinkui kelius ir straiklaužius neprileidžia. Buta net kelių susirėmimų su straiklaužiais. Apylinkėse kelias dienas buvo uždaryta saliuonai, bet saliuonų savininkai ėmė skysties, kad jie pareikalaua iš pa-

"Žinau daug atsitikimų, kad dirbtuvėje žmonės užmušinėta aršiau šunų, o kuomet draugai norėdavo lavonus gabenti namo, formamai juos spardydamo kojomis ir liepdavo žiurėti savo darbo, bet ne lavonų. Ir daug sykų taip ištisas dienas lavonai po kojomis, arba kur kampe gulėdavo ir neleista juos išnešti laukan, už užvaro, kad paskui iš ten nugalenti namo. Niekas prieš tai neprotestavo (Bet dėlko-gi ir tas pats kun. Toner tylėjo, nepranešė valdžiai? Red.).

"Vienas jaunas žmogus, mano mokyklos draugas, o pastaraisiais laikais toje dirbtuvėje formanas, pasakojo man apie tos kompanijos valdininkų posėdį. Viename posėdyj tasai formanas įnešęs klausimą apie nedėlidienio šventimą. Kompanijos prezidentas atsakė, kad neišpažįstas nei kokios tikybos ir nepriimsias ant darbo tokio žmogaus, kuris praktikuos bent kokioj tikyboj. Kiti taip pat tankiai tą patį dalyką posėdžiuose primindavo, bet kompanijos prezidentas Hoffotot tiesiok apreiškęs, jog jei kas noris pildyti tikybinės priderystes, tokiam dirbtuvėje nėra vietos. Žinau dar daug baiesnių daiktų apie tą dirbtuvę, bet negalima nesusiurčius pasakoti".

Advokatai žinovai tvirtina, kad darbininkai prieš kompaniją turinti šimtus kriminališkų bylų, butent už mokestį, graftą ir visokias apgyvystes.

Apie mokestių menkumą geriausia liudija byla, kokią straikeriai įnešė teisman, kad gauti teismo "injunction" prieš kompaniją. Norints teismas "injunction" neišdavė, motyvodamas, kad tokie dalykai nepriklauso jo jurisdikcijai, tačiau išėjo eikšten kompanijos suktybės. Nekurie darbininkai dirbtuvėje dirbo 20val. už 20 centų, 40 valandų už 90 centų, 5 dienas už 1 dol. 25 centus! Arba-gi ištais savaitę už du dolerius!

Kompanija turi savo namus kuriuose ima 12 dol. randos į mėnesį už 4 kambarius. Taip pat teisme susekta, kad kompanija viename name už 4 kambarius ėmusi randos 72 dol. į mėnesį, o tai tuo budu, kad apart paprastos 12 dol. randos imdavo dar po 10 dol. į mėnesį nuo kiekvieno tuose kambariuose gyvenančio kambarininko (burdingieriaus). Darbo-gi nusipirkimas — tai paprastas tenai darbas.

Tai tokios maždaug straiko priežastis. Kaip jau sakėme, tenai dirbo daugiausia svetimtaučiai, kuriems amerikoniškai labai neprielankūs, tačiau išgirdę kompanijos tokias šunybės — visi ėmė straikeriams simpatizuoti.

Išspradžių partraukti konstabeliai valkiojosi miestelio gatvėmis, vykdamai straikerius ir neleizdami jiems daryti susirinkimus, bet kuomet visuomenė už tai ėmė rugoti ir, kuomet pavieto valdžia atsisaikė duoti konstabeliams užlaikymą, šerifas Gumbert visus konstabelius iš miestelio pašalino ir liepė jiems saugoti tik kompanijos savastį, nes kompanija jiems už sargybą privalės užmokėti.

Kompanija dabar stengiasi iš kitur parsikviesti ir dirbtuvės įsileisti straiklaužius, bet straikeriai saugiai daboja visus aplinkui kelius ir straiklaužius neprileidžia. Buta net kelių susirėmimų su straiklaužiais. Apylinkėse kelias dienas buvo uždaryta saliuonai, bet saliuonų savininkai ėmė skysties, kad jie pareikalaua iš pa-

vieto sau nuostolių atlyginimo, visi saliuonai vėl leista atidaryti.

Laikraštis "Leader" renka aukas straiukuojantiems.

Kaip tasai straikas užsi baigs, parašysime kitą sykį.

Kenosha, Wis. sustraiukavo daugiau 2.000 darbininkų odų dirbtuvėje kompanijos "R. R. Allens Sons Tanning Co.". Prasidėjo didelės riaušės, kuriose du straikeriai nušauta, o keliolika sužeista. Straikeriai reikalauja didesnės sau mokesties. Kuomet darbininkai pereitame ketverge apspito dirbtuvę, vietinė policija padrodžius savo didį narsumą, skaldydama buožėmis žmonių galvas. Kompanija, matydama sau pavojų, dirbtuvę neapribuotam laikui uždarė ir atsisakė taikintis su darbininkais.

Išspradžių laukta didelių riaušių ir norėta parsikviesti milicija iš Milwaukee, tačiau darbininkams nusiramins, apsieita ir be milicijos. Išspradžių darbininkų labai karščiuotasi, bet paskui nusimalšinta.

Kaip tas viskas pasibaigs, dar nežinia.

Toj odų dirbtuvėj daugiau sia dirbo lenkai ir lietuviai.

AMERIKOS ŽINIOS.

Imigrantų reikaluose.

ELLIS ISLAND, N. Y. Aštuoni šimtai žmonių, nubaustų deportuoti Liepos 14 dieną, praleido labai sunkiai ir liudnai ištais dieną uždaryti salos kalėjime. Dauguma tų nelaimingų ateivių nenorėjo net valgyti pusryčius. Atejus pietų laikui, inspektoriams pabugo juos visus drauge leisti pietautų. Taigi jie padalinta į keturias dalis ir duota valgyti visuos toms dalims skyrum ir tai dar paeiliui. Nekoksai kariškojo daktaro sunus iš Rusijos, Aleksandras Rudiniev, kuris taip pat sakosi daktaru ir atkakęs čia baigti mokslus, bet neturėdamas nei diplomo nei pinigų, per pietus užsilpo ant stalo ir prakalbėjo į savo likimo sandraugus penkiomis kalbomis.

"Tegul čionai ateina imigrantų viršininkas Williams — šaukė Rudiniev — ir išklauso mus. Jisai nuo kiekvieno imigranto reikalauja 25 dol., bet mums keliaujant iš Europos, niekas apie tai nepasakė, ko nori viršininkas Williams. Šiandie ryte nei vienas nenorėjo valgyti pusryčius. Su mumis apsieinama, kaip su gyvuliais; laiko klėkose ir peni puvesiais, pereitą naktį vienas tų galvažudžių melniuose mundierose įpuolė salėn, kur gulėjome kaip galvijai ant šlapios aslos, ir su revolveriu rankoje vaikščiojo nuo vieno pas kitą, tarytum kaip kurdedant pastabą konstitucijon apie nuo įplaukų mokestis, butų taip pat nutarta pakeisti federališkų senatorių rinkimo sistemas. Pileičiai privalanti senatorius rinkti betarpiškai. Jei Taft tą sistemą įvesias, tuokart jo valdymas plačiai pagarsėsias Jungtinių Amerikos Valstybių istorijoje.

Milžiniška observatorija. SAN FRANCISCO, CAL. Ant kalno Mount Whitney viršūnės būsią pastatydinta milžiniška meteorologiška observatorija, kurios bonė turės ankščio 14.000 pėdų. Observatorijos statymu užsiims astronomijos institutas Smithsonian. Medžiaga observatorijos statymui ant kalno tegalima bus pristatyti tik su mulų pagalba.

Ant salos ateivių prisikimšimas neapsakomas. Pilnos salės, karidoriai, kiemai ir stogai. Dar gali užgimti bent kokia epidemija.

Rusijos-gi tasai kalbėtojas Rudiniev galutinai ant sauszemio paleistas, gavus jam paspažįstam 10 dolerių.

Muitų tarifos reikale. WASHINGTON, D. C. Iš aukštesniojo ir žemesniojo kongreso butų atstovų konferencijinis komitetas, kurio užduotimi pabaigti visokius klausimus kas link muitų tarifos, nutarė, kad abiejų butų taisyklė neautikimus turi išlyginti senatorius Aldrich ir kongresmanas Payne, abudu, kaip to naujo projekto sumanytoju. Jiedu viešai muto tarifos reikale eis į diskusijas ir kurio bus viršus, taip tarifa busiant ir palikta.

Minėto konferencijinio komiteto posėdyj nebuvo galima nieko gero nutarti kas link tarifos, dėlto tiedviem asmenim ir pavesta padaryti diskusijas apie nekurias prekes.

Girdima, kad prezidentas Taft esąs labai priešingas pakėlimui muto ant šampano, alkoholinių gerymų ir vyno, kadangi tas gali pasėti nesutikimus su Prancija, kuri daugiausia tų prekių siunčia į Ameriką.

Tarifos projekte priimta įsteigti nuolatinį teismą iš 5 asmenų, kuris dabos ir spres tas visas prekes, už kurias imama muitas. Tų penkių teisejų užlaikymas atsieisias 10.000 dolerių.

Panamos perkasai išleidimai. WASHINGTON, D. C. Pagal likimo sandraugus penkiomis kalbomis.

"Tegul čionai ateina imigrantų viršininkas Williams — šaukė Rudiniev — ir išklauso mus. Jisai nuo kiekvieno imigranto reikalauja 25 dol., bet mums keliaujant iš Europos, niekas apie tai nepasakė, ko nori viršininkas Williams. Šiandie ryte nei vienas nenorėjo valgyti pusryčius. Su mumis apsieinama, kaip su gyvuliais; laiko klėkose ir peni puvesiais, pereitą naktį vienas tų galvažudžių melniuose mundierose įpuolė salėn, kur gulėjome kaip galvijai ant šlapios aslos, ir su revolveriu rankoje vaikščiojo nuo vieno pas kitą, tarytum kaip kurdedant pastabą konstitucijon apie nuo įplaukų mokestis, butų taip pat nutarta pakeisti federališkų senatorių rinkimo sistemas. Pileičiai privalanti senatorius rinkti betarpiškai. Jei Taft tą sistemą įvesias, tuokart jo valdymas plačiai pagarsėsias Jungtinių Amerikos Valstybių istorijoje.

a negali... J... S... kais ir pa... pradėjusia... ūnus, tai r... neišsižad... bus dan... Tačiau pri... dos bažny... s atliekama... a, tiktai pa... šventadi... s. Klebonas... avo tautiečių... inai. Žmonės... tpo isakymo... 1902 metais... mas buvo pa... su pasirūpin... rapija išrod... : nei draugi... , nei laikra... žengiami pi... štautėjiimo k... Pabaikieta... "v... AVA... m. ap.)... j yra du pu... ruku, J. K. ir... ninkaičiai; v... metų. — Die... oje šie du pė... a dikta ganų... emenų ir bei... arams pakėlė... tai norėjo juos... ie draštoliai su... kininku, nieko... čiu, apmušė ir... . Tik daugiau... ir už knolų nu... kė visus šiuos... idyti. kreipėsi į ap... J. K. ir keliol... kliuvo kalėj... žmogus unaro... t jau ir gėdos... KINĖ... sų ap.)... žydų čia turin... mas Milleris. Pas... miestelio žydų... ikalams pinigai... 5 Birželio d. (s... žpuolė plėšikai... išskyrus augin... kuri dar sėdėjo... usiau dryliktos... rovos duris nuo... užrakinti virtu... os veda iš kie... mos iš oro. Ati... d paimti raktas... ją už kaklo vy... ir sako rusiškai... veliuke, jei nori... tam gi nebrangus... Tylejo. Kiek pik... a, nėra žinios. Pen... vidun, surišo visus... astatę prie surišu... /ba, ėmė šeimini... aėmė daug visokių... ū daiktų, tukstantį... rbiųjų pinigų, kurių... vieta pats Milleris... s suristas ant žemės... Jėkimė žydams vata... lėšikai išėjo. Viena... akiau surista, iš vir... ščių) išsinarpliojo ir... us paleido. Duota ti... jai. Visur telegramos... J. Povilania.

EŽERENAI.

čionykštės miesto mo... manoma atideng... rbystės skyrus. Tam... miestat skiria kasmet... 0 rub. Taipgi miestel... 2.000 rub. naujam na... jaigu dabartinis miest... klos namas butų perle... naujai manomai įstęgi... aičių miesto mokykla...

Savaitinis Kalendorius

Liepos 1909

29 k. Martos panos
30 p. Abdono kank.
31 s. Ignaco Lojolo.

Rugpjūtis 1909.

1 N. Petro kalinyje.
2 p. S. M. P. Anioliškos.
3 u. Atradimas šv. Stepono.
4 s. Dominiko išpaž.

REDAKCIJOS PATĖMIJIMAI.

Nekuriems vainikuotiems pasidarė labai karšta. Neseniai Turkijos jaunatūriai praginė nuo sosto savo despotą Abdul Hamidą ir savo krašte įvedė konstituciją, o dabar Persijos tautininkai nuo sosto pavarė savo sachą, kuris kelius sykius savo prisaiką sulaužė ir konstituciją panaikino. Su šachu jau seniau but apsidirbta, jei jo būtų nerėmus despotiškoji Rusija. Tečiau pastaraisiais laikais jam nieko nepadėjo nei caras, nei kas kitas, tautininkai apėmė sostinę ir sostą pavadė sosto ipėdiniui. Tik labai stebėtina tas, kad tos viešpatystės, ant pažūros mažai kultūriškos, turi daugiau pažangumo už civilizuotus kraštus. Jei Europos tautos tiek turėt energijos ir drąsos, kaip kad turkai su persais, senai tenai būtų padaryta galas visokiam despotizmui ir visur viešpatautų pagirtina tvarka. Jei tuodu despotu pavyrtu nuo sosto, dabar didis laikas tas pat padaryti su Rusijos despotu, nes Europoje tiktai jis vienas senų gadynių privilegijų laikosi, pasiremdamas ant duotų jam Dievo malonių.

Biurokratija Jungtinėse Amerikos Valstybėse kaskartas vis aiškesnė formoj apsirėmia. Štai karščiame laivyne tarnaujas nuo 1882 metų jureivis, nekoksai William Knight, kuris net apdovano tas medaliu už savo karžiškumą kare su Ispanija ir laikomas narsiausiu artileristu ant laivo "Connecticut." Taisi žmogelis, kuris šiam kraš tui tiek daug tarnavęs, norėjo palikti Jungtinių Valstybių piliečiu, tačiau federališkas teisėjas Chatfield atsakė jam naturalizaciją, kadangi jureivis Knight gisęs ant Anglijos laivo iš tėvo anglo ir motinos pusiau-kinetės pusiau-japonės. Mat, jureivij randa si dalelė mongoliško kraujo, taitai jam ir negalima likties Jungtinių Amer. Valstybių piliečiu. Graži tai amerikų teorija! Jei žmogus už juos savo krutinę stato, tada jis geras, bet kuomet pasiklausai sau prigulinių teisių, tada dėl niekniekių jam visas atsakoma. Ar dar reikia aršesnio biurokratizmo laisvame krašte.

McKees Rocks, Pa., tarp darbo ir kapitalo andai užgimus smarki kruvina kova. Darbininkai begėdiškai bedu šiais kapitalistais išnaudojami sustraikavo plieno vagonų dirbtuvėse, reikaludami sau didesnio užmokesnio, geresnių darbe sąlygų. Vieton tų reikalavimų kapitalistų tarnai juos pasveikino su kulpinkomis ir buožėmis. Daug darbininkų sužeista ir daug areštuota. Taitai neatleistinas dalykas kapitalistams, kurie savo darbininkus taip skaudžiai kankina ir žudo! Gaila, kad tenai straikuojanti darbininkai neturi savo unijos, kurią savame laike plieno karalius Morgan suardė.

Kun. Jonas Žilinskas per "Tėvynę" praneša, kad 40 metų lietuvių imigracijos jubilėjus iki šiol buvo apvaikš čiojamas: So. Bostone, Lawrence, Lowell, Haverhill, Mass., Brooklyn, N. Y., Philadelphia, Pa., Elizabeth, Newark, Paterson, N. J. Kituose miestuose taip pat apvaikš čiojimai rengiama. New Englande taipgi daroma lietuvių statistika.

Iš "Žvaigždės" Redakcijos atsakymų patėmijame, kad "Žv." jau visai nenorinti užsiimti SLRKA reikalais, nors ji ir gaunanti protestus prieš dabartinę Centro vyriausybę. Regis, taip "Žv." nesinori užsiimti tais reikalais, kaip naujam "Draugui", kuris nors viešai pasisakė nesikišęs ne savo reikaluose, bet štai andai kun. Vizgirda 17 kuopai su prievarta įpiršo organu savo "Draugą."

James A. Patten, vėl savo spekulacijomis ant kviečių uždirbęs 350.000 dol. pakeldamas kainas ant bušelio 5c. daugiau. Jisai uždirbo dolerius, bet tie doleriai aplieti milijonų skurdžių kruvinu prakaitu ir ašaromis, nes jam už tuos kviečius tukstančius užmokėjo ne kas kitas, kaip tik rankpelniai. Tokie pinigai, tai tikrai judiški skatikai. O tečiaus visuomenė tokius spekulentus vadina "energiškais" ir "smarkiais" žmonėmis. Dabar Patten iš tų kruvinių dolerių kelius tukstančius paukos kokiama nors humanitariskam tikslui, tada laikraščiai jo "geradaringumą" išsklė padanges. Andai New Yorke vienas alkanas žmogelis pavogė vieną centą ir teismas jį už tai pamerkė keliems metams kalėjimui, o kad milijonieriai apvagia visuomenę milijonais, jiems už tai netik atleistina, bet juos dar giriamą už tokių "energiškumą." Nėra teisybės ant žemės, kur viešpatauja doleris.

Kun. Jonas Žilinskas per "Tėvynę" praneša, kad 40 metų lietuvių imigracijos jubilėjus iki šiol buvo apvaikš čiojamas: So. Bostone, Lawrence, Lowell, Haverhill, Mass., Brooklyn, N. Y., Philadelphia, Pa., Elizabeth, Newark, Paterson, N. J. Kituose miestuose taip pat apvaikš čiojimai rengiama. New Englande taipgi daroma lietuvių statistika.

Iš "Žvaigždės" Redakcijos atsakymų patėmijame, kad "Žv." jau visai nenorinti užsiimti SLRKA reikalais, nors ji ir gaunanti protestus prieš dabartinę Centro vyriausybę. Regis, taip "Žv." nesinori užsiimti tais reikalais, kaip naujam "Draugui", kuris nors viešai pasisakė nesikišęs ne savo reikaluose, bet štai andai kun. Vizgirda 17 kuopai su prievarta įpiršo organu savo "Draugą."

Pittstone, Pa. Birželio 22 dieną pasimirus pagarsėjus deklamatorė 17 metų mergaitė M. Klimūtė. Velionė baigusi pradinę mokyklą Pittstone, įstojo Kingstono seminarijon, kurią pabaigus žadėjo įstoti kolegijon, bet giltinė pakirto, kaip vėtra jauną medelį. Ji buvus artima dr. Vinco Kudirko gimnaitė ir labai mylėjus jo dainas. Velionė be to mylėjus labai savo tautą. Tegul bus jai lengva svetimoji žemelė!

Skaitome "Lietuvoje" Sandoros Liet. Rymo Katalikų Amerikoje septintos šakos iš Clevelando atsišaukimą. Minėta šaka atsišaukia į kitas tos savo organizacijos šakas, idant jos praneštų jai, ar jos žino, kad Clevelando 24-tasis SLRKA. Seimas priėmęs savo globon visą Sandarą ir ar su tuo sutinka, kadangi tasai prijungimas Sandaros prie SLRKA. Visai nebuvo žinomas jai, septintai šakai. Taigi 7-toji šaka prieš toki savališkumą protestuoja ir pataria visai n Sandarai atgal nuo Susivienijimo atsiškirti. Tasai atsišaukimas mums labai daug ko pasako.

Kova su imigracija. Regis Amerikos imigrantų teisės gana aštrios, kad apsaugoti kraštas nuo negeistinių svečių užplaukimo. Tos teisės buvo visuomet aštriai pildomos ir niekas nei nepagalvojo, kad anas dar aštriau būtų ga-

lima ištempti. Tuotarpu pasirodo, kad įstatai yra visados įstatai, bet jų pildymas — tai visai kits dalykas. Susimainė imigracijos viršininkai, persikeitė taip pat ir visa tvarka ant Ellis Island, N. Y.

Liepos 1-mą dieną nuo savo vietos pasitraukė imigracijos viršininkas Watchorn, o jo vietą užėmė naujas vardu William Williams. Pirmutiniu jo darbu buta pasiūti savo valdiniam viršininkams sekandio turinio cirkulioras: "Stojosi neatbutis, idant inspekcijos įstatai ant Ellis Island būtų išpildomi koaštariausia".

To cirkulioriaus pasekme buvo deportacija 700 atėvių pirmą savaitę. Kas tik neturi su savimi atsakančios sumos pinigų ir aiskaus antrašo į kurkeliauja, gali sau ramiai laukti deportacijos, ty. atgal sugražinimo, norints tasai žmogelis ir labai būtų naudingas kraštui, kur milijonai akryžemės pudymanija dėl darbininkų ir abelnai žemdirbių stokos.

Imigracijos valdininkai šiandie nuo atėvių reikalauja gelžkelio bilieto paskyrimo vieton, arba tam bilietui pinigų su priedu mažiausia dešimt dolerių pragyvenimui kelionėje. Seniau menkai tėmyta į tokius daiktus. Jei kuris atėvis turėjo bilietą, o neturėjo pinigų pragyvenimui, laių kompanija jam duodavo porą dolerių ir to pakakdavo. Dabar tas viskas aštriai draudžiama. Be to, dar draudžiama vietiniams komitetams duoti pinigiskų pašalpą atėviams. Kas su savimi neturi 10 dol. apart gelžkelio bilieto, turi grįsti atgal į Europą ir visas. Iš tų taigi 700 sugražintų pirmoje savaitėje neturėjo 10 dol., norints valgiui kelionėje pas juos buta po kelius dolerius.

Nuo važiuojančių II raju arba I-maja klesia reikalaujama pragyvenimui kelionėje 25 dol. Birželio 28 d. pirmu sykiu išbandyta toji regula ir pasirodė, kad iš 301 keliauninku, kurie atkako II klesia garlaiviu "Rindam", 207 neturėjo pilnų 25 dolerių.

Dabar klausimas: kam žmogui, turinčiam gelžkelio bilietą iš New Yorko į Chicago, ir keliaujančiam pas savo gimines, reikalinga turėti 25 dolerius, jei jam kelionėje pragyvenimui pakanka poros dolerių? Kiba dėl to, kad jį kas ant traukinio, arba ant stoties kur apvogtų. O antraip vertus, jei kas keliauja pas visai svetimus žmones, o pribuvęs negalės pragyvenimui užsidirbti, tai ką gelbės jam tie 25 doleriai? Taigi tos vienos regulos antmetimas ant visų keliauninkų, nežiurint visokių aplinkybių, tai tik pasityčiojimas iš bėdinių žmonių, vertų parėmimo ir globos. Antruoj pasityčiojimo daiktu yra prierašas apie sveikatą. Ant Ellis Island daktarai, regis trukstant ten jiems uolumo, staiga dabon tarp keleivių atrado dešimt sykių daugiau "trachoma" sergančių, nei kad viršininkaujant pirmesiam viršininkui. Bile kaip ir nuo ko praeidonus keleivio akis ar blakstiena — jau čia tuojaus "trachoma" ir neišvengina deportacija. Priėjo prie to, kad Anglijos daktarai Ellis Island daktarams atsiuntė valdišką reikalavimą, idant pastarieji pasakytų jiems visas akių ligas, kurias jie vadina vis "trachoma". Aiškus dalykas, kad nei vienas geras daktaras nesuklys pasakyti akių ligą. Tiktai jei pirmiau tarp keleivių buta reti "trachomos" apsišėiskimai, o šiandie staiga

taja liga sergančių atsirado daugybė, tai čia ne atėvių kaltybė, bet pačių daktarų, kuriems truksta tame darbe uolumo.

Bet su tuo dar ne visas. Nuo Ellis Island pareina dar biauresnės žinios. Valdininkai imigrantus kaip kokius gyvulius persekioja. Nuteistus deportacijai spardo kojomis ir tie nekalti žmonės kankinami kaip kokie piktadariai katorgoje. Naktimis ginkluoti saragai eina per sales, kur tie nelaimingi ant aslos kaip galvijai miega, ir su revolveriais rankose bruka miegantiems po nosim žibintuvelius, skaitydami juos, ar kartais katras kur neišdumė. Visur geriau pasielgiama su keturkojais.

Dabar ant Ellis Island tikra revoliucija. Prieš Liepos 1-mą dieną per vieną savaitę sugražinta 600 žmonių atgal į Europą, o Liepos 7 dieną, viena diena, deportuota 278 keičiviai. Žydai išrinko komitetą, kuris pasiuntė skundą Vašingtonan ant imigracijos viršininko Williams. Nėra abejonių, kad tą patį padarys ir kitos tautos.

Tai faktai. O dabar kyla klausimas, kodėl ir kam reikalinga tie atėvių žiauriausi persekiojimai, kurie tik kompromituoja Jungtinių Amerikos Valstybių gerą vardą ir pagimdo visų tautų nuozūrą apie tikralaisvos respublikos vertę.

Kokia gi politika naudojasi Ellis Island viršininkas Williams? Jei tas visas tiktai paprastas išsišokimas, idant pasirodyti valdžiai su savo uolumu priderysių pildyme, tai dar menka bėda, nes tokiam "uolum" tarnui gali rasties vaistai, bet jei jisai pildo aukštesnės valdžios paliepinimus, ty. jei jis yra irankiu tų žmonių, kurie jam suteikė tokią šiltą vietą, tai didis laikas liaudžiai drąsiau pagalvoti apie dabartinės valdžios politiką, kuri per pastaruosius rinkimus sutiko liaudies sąjaukimą.

Visi Amerikos piliečiai yra moraliskai atsakanti už vieus valdžios ir jos agentų pasielgimus. Visa tauta atsako už skriaudžiamuosius imigrantus. Ir negalima leisti, kad kokie ten Williamsai bėdinus atėvius skriaustu. Prieš tokį despotizmą reikia tuojaus protestuoti. Bet jei protestai negelbėtų, taitai bus gana aišku, kad viršiausioji valdžia pati liepia imigrantus persekioti, o jei taip, tai ateinančiuose prezidento rinkimuose tegalima bus su dabartinės valdžios partija gražiai pasirokuoti ir atsilyginti.

Reikaluose Jubilėjus, Statistikos ir Vadovėlių.

"Tėvynėje" skaitome: 40 metų imigracijos jubilėjus iki šiol buvo apvaikš čiojamas šiose kolonijose: So. Bostone, Lawrence, Lowell, Mass., Brooklyn, N. Y., Philadelphia, Pa. (Bridge-Porte dalyje), Elizabeth-Porte, Newark ir Paterson, N. J. Užkvietimai dar yra iš šių vietų: iš Brocktono ir iš Worcesterio, Mass., Lewistono ir Rumfordo, Me., iš Nashua ir Manchester, N. H., iš Naugatuck'o, Union City ir Ansonia, Conn. Neaiškus užkvietimas yra ir iš New Britain, Conn. Butų gerai, kad lietuviai parengtų apvaikš čiojimą ir prakalbas šiose vietose: Water-

buryj, Bridgeporte, gal ir Hartforde, Conn., Bayonej City ir Jersey City, N. J., providence R. I. Tada visose pamarinise kolonijose, nuo Main iki Philadelphiajios, prakalbos apie imigraciją sistematiškai būtų atliakytos.

Statistika. Kad apvaikš čiojimai imigracijos sukaktuvių nepasiliktų vien tuščiomis iškilėmis, prie progos sumanyta padaryti lietuvių statistiko. Pirmiausiai New Englande, apygardose New Yorko ir Philadelphiajios, o paskui, jei čia nusiseks, ir kitur. Taigi beveik visose šio pamarinio distrikto kolonijose jau yra išdalytos blankos ir paskirti kaip ir komitetai vaikš čiojoti ir surašinėti lietuvius. Vaikš čiojoti apsiima tankiausiai jauni, gerų norų lietuviai. Blankos yra tokios: ant vienos pusės užrašoma šeimininkai (familijos) ir kiek yra šeimynoje mažų vaikų ir mergaičių iki 16 metų. Ant kitos pusės užrašomi pavieniai vyrai ir merginos. Vaikai ir merginos nuo 16 metų, nors gyvena prie tėvų, bet tankiausiai dirba, todėl juos prie kudikių nėra ką skaityti ir reikia užrašyti į "vyrų" ir "mergų" skyrių. Vyrai palikę šeimynas Lietuvoje ir turi but užrašomi į pavienių skyrių, nes jie gyvena čia be šeimynos, galima tik pažymėti, kad jie yra vedę Lietuvoje. Rašant pavardes ar tai merginų ar vyrų reikia rašyti lygiai taip, kaip užrašome ištaria. Jei kuris savo pavardę neaiškiai taria, geriau kad jį ant blankos pats parašytų. Tam paskirtoje vietoje reikia užrašyti, iš kokios vietos (pavieto, arba parapijos, arba volosties) lietuvis ar lietuvaitė paeina iš tėvynės. Jei gimęs Amerikoje, taitai taip ir parašyti.

Apert šių blankų surašini visų lietuvių da yra išsiuntinėta kitos blankos "pagalbiniams draugystėms", kad sužinoti, kiek yra susiorganizuotų lietuvių. Susivienijimų kuopų, jei tos nėra pagalbinėms draugystėms, rašyti nereikia, jų skaitlių dasizinosime iš centrų. Tokia draugysčių statistika mums bus didele pagalba padarymų abelnos lietuvių statistikos, ypač ten, kur pilnus surašus negalima bus padaryti.

Kazin? Bet rodos, lietuvių statistika, bent pamariniam distrikte, turėtų nusisekti. Kur blankos tapo išdalytos, lietuviai visur su noru apsiėmė pasidarbuoti. Iš daugelio vietų surašai, priderančiai atlikti, jau sugrįžo. Daugiau nieko nepasilieka, kaip tik prašyt darančiųjų abelnos surašus tautiečių, taipgi ir Draugysčių, kad, pripildę vardais blankas, kuogrei čiausiai prisijustų. Nuo pasisekimo šiame pamariniam distrikte daug prigulės surašus visų Amerikos lietuvių.

Kolektos. Visur, kur yra parengiami šitie apvaikš čiojimai ir prakalbos, yra daromos kolektos. Teip yra pas kitas tautas, taip darome ir mes. Reikia žiūrėti, kad kiekvienas mūsų tėvyniską darbą atneštų praktiską naudą. Kolektos reikalingos pirmiausiai pridengimui kaštų: salės, kalbėtojų ir t. p., kur to nereikia, kolektos eina pridengimui kaštų statistikos rengimui: spaudimui blankų, laiškų, atsišaukimų. Jei statistika nusišėktų, reiktų daug didesnių iškaščių jos sutvarkymui, surašymui, papildymui, pagarsinimui, reiktų gal tam tikslui tiesiog samdyt keletui mėnesių žmogus, kurs tą darbą atliktų. Statistikos vienok kaštai,

sulyginant, pas mus dideli but negali, arba, kalbant kitais žodžiais, mes negalime dideliu iškaščiu tam dėti. Yra daugiau svarbių reikalų. Taigi branduolį surinktų ant šių apvaikš čiojimų aukų, mes, Amerikos lietuviai, skiriame "fondui leisti vadovėlius".

Vadovėlių konkursai ir fondas juos leisti. Vienas iš svarbiausių pamatų kovoje su priešais dabar yra mokykla. Čia mes turime labiausiai tvirtinti savo pozicijas. Laikė voliucijos lietuviai laimėjo šio kią tokią lietuvišką mokyklą. Dabar, girdėti, rusų valdžia vėl norėtų duotas koncesijas viena po kitos atimti. Argi galime mes jas priešui atiduoti be kovos? Mūsų neveiklumas tik padrasintų priešą. Dar revoliucijai mes, Amerikos lietuviai, darome kolektas ir įteigėme keletą konkursų parasyti mokykloms rankvedžių. Tas faktas dideliai palaikė mūsų mokyklų klausimą revoliucijai kilus. Paskirta tada Lietuvoje rusų komisija sutvarkinti mokyklų klausimą, kurią buvo pakviesti ir keli lietuviai, užklause lietuvių: "jūs norite lietuviškų mokyklų, kur jūsų Lietuva, kur rankvedžiai?" Ponas T. Žilinskis, mūsų senas pedagogas, konkursų komiteto narys, nusinėšė į komisijos posėdį visą glėbį jau tasyk prisijustų kokursinių veikalų ir rodydamas juos tarė komisijai: da tik pradžia, o jau turime tiek pradinio mokslo rankvedžių, tiek aritmetikų... "gospoda, vsego vđovol!" Be to, raše tada p. Žilinskis, kažin ką lutume ir begalėją, atsakyt komisijai.

Dabar mes malonėtume tuos konkursus padaryt "nuolatiniams konkursais", t. y. ne pasikakint jau parašytais vadovėliais, tik juos nuolat lavinti, staryt vėl nors pusę pamijos parašymui da geresnio tos rūšies vadovėlio kad tokis butų ir mūsų mokyklų ir rašymo vadovėlių klausimas būtų gyvas ir tobulintųsi.

Antras dylykas, laikė šio 40 metų imigracijos jubilėjus mes norime įsteigt "fondą vadovėliams leisti". Reikia ir labai reikia tokio fondo, nes kaip pasirodo, parašytųjų vadovėlių pavieniai lietuviai vienok svarba čia ne tame, kad mes pagalbėsim išleisti vieną kitą vadovėlį, tik tame, kad mes, lietuviškoji visuomenė, tuo klausimu interesuojamės, jį gaiviname, keliamo, kad lietuviškoji mokykla mums rūpi, kad mes už ją kovojame!

Pirmutinę pašalpą vadovėliams leisti duodame p. Gabriui, spaudimui jo laimėjusios konkursų Geografijos, dėlto kad jis pirmutinis tos pagalbos šaukiasi, ir jau senai agituuoja tam ir ragina lietuvius prie aukų, dėlto, kad su intencija suteikt p. Gabriui pašalpą, mes visi pradėjome rinkti ir duot aukas, apie ką buvo mano rašyta laikraščiuose ir laike prakalbų daugiur minavojama, ir, kaip rodos, vis tam tiko.

Bet p. Gabrius savo geografiją leidžia, ne vienas. Leidžia, bent pirma buvo manęs ir su derėjęs leisti, iš pusės su p. Jagomasta, spaustuvinuku Prusuose. P. Gabrius daliai pripuolė apie 500 dolerų, ko jis ir prašė nuo "fondo". P. Gabrius paskolintus pinigų prizada gvarantuot savo dalia išleistosios geografijos. 200 dol. p. Gabriui jau išsiūsta, nes butinai reikėjo atpirkt mapų klisas, kurios senai jau padarytos.

Komitetas fondo ir konkursų. Sumanius apvaikš čiojoti 40 metų imigracijos jubilėjus ir įsteigt "fondą rankvedžiams leisti", pasirodžius pirmutinėms aukoms, Bostone, laikė apvaikš čiojimo, tapo aprinktas izdininku p. P. Čeplikas. P. Čepliką išdininku patvirtino lietuviai aiškiai per apvaikš čiojimus Lawrence, Mass. Brooklyne, N. Y., visur kitur nors nebuvo aiškių balsavimų, aukaujantieji žinojo, kad p. Čeplikas yra izdininku ir kad jam yra siunčiami pinigai, ir ant to tiko. Kur tik iki šiol prakalbos buvo rengiamos, visur atsizymėjo geri kalbėtojai ir prakalbų rengėjai, vietiniai giesmininkų chorai, benai, — už ką visiems širdingai ačiū. Daug darbo taipgi paneša dabar berenkantieji lietuvių surašą jauni vaikai, kurių vardus vėliau pagarsinsime ir visi lietuviai jiems už tą darbą padėkavosime. Į tolymesnes vietas kalbėtojai iki šiol tankiausiai yra kviečiami kn. J. Žilinskis arba kn. M. Peža.

Sumanytojai fondo ir prakalbų tuoj pradžioje buvo atsizaukę į visuomenę, kad lietuviai labiau tuo dalyku užsinteresuotų ir, jei galima, aprinktų tam tikrą komitetą arba komitetus atekyriuose distrikčiuose. Pamarini desidarbuojant, tokie distrikta galima būtų sutverti: 1, kietųjų Pennos anglių aprubj, 2, Pittsburgo apygardoj, pridejus W. Virginiją ir Baltimore, 3, Chicagoje su apygardomis. Reikėtų turėt bent daugiau kalbėtojų, kadangi vienam arba dviem žmonėm labai sunku yra visur su prakalbomis pributi.

Bet amerikiečiai pinigų tik renkame, su mislia juos perduot Europos lietuviams, kaipjo dovana mūsų jubilėinių metų, kad parodyt tuomi ryšius su tėvyne. Jie, Europiečiai, turi komitetą konkursams tvarkyti, apie kurį buvo rašyta pirmiau. Izdininkas "konkursų komiteto" yra p. T. Žilinskis. Visos laimėjusios konkursus premijos yra išmokėtos, nors tuli konkurssai da nepilnai sukolektuoti.

Daugiau kaip metai laiko yra sumanyta, kad "konkursų" dalykus paimtų po savo globa "Mokslo Draugija". Dabar p. T. Žilinskis mums rašo: "padarysiu taip, kaip jus man padarėte jau dviejuose savo laiškuose, butent: atiduosiu viską (t. y. visus konkursų dalykus) Mokslo Draugijai. Bučian senai tą padaręs, bet kad komiteto nariai išsikirste, kur Šiauriniai, Vilnius, Kaunas — susirinkt buvo nebe galima, tai lig šiol to ne įvykdėme... Kalbėjau su p. Basanavičiumi (Mokslo Draugijos pirmininku). Sutinka.

Ar šiaip, ar taip, geriausiai padarysime, surinktus pinigų ir p. Gabrius paskolą perduodami Lietuviams tėvynėje. Kun. J. Žilinskis.

Turkijos kariskas teismas, kurio užduotim pas tarasias krikščionių skerdynes iširti ir kaltininkus nubauti, andai valdžiai išdavęs raportą iš savo veiklumo. Raporte užskėrdynes kaltinama pavietų viršininkai. Beto, jau 15 asmenų už skerdynes pakarta, 800 asm. verti mirties, 15.000 asm. turi but nubautas sunkias darbas ligi gyvos galvos, o 80.000 asmenų užsitar nauja mažesnes baumes. Kariskas teismas sako, kad jei valdžia leisianti, tai jisai vis ištar mes tuojaus išpildysias. Girdima, kad jiems bus suteikta abelna amnestija, nes negalima tokios daugybės bausti vienu žygiu.

S. L. R. K. A. REIKALUOSE.

VYRIAUSYBE 85 KUOPOS SUSIV. L. R. KATALIKU AMERIKOJE. St. Ančauskis — Prz. 1641 W. 46 St. Aug. Saldukas — Sekr. 4715 S. Wood St. St. Marcinkevičia — Kasier. 1643 W. 46 St.

15 kuopos susirinkimas.

15 kuopa SLRKA. (Chicago, Ill.) Liepos 25 d. š. m. laikė savo bertaininį susirinkimą. Susirinkimas 1-mą valandą po pietų atidaryta su malda kuopos viršaičio J. Dychavičia.

Susirinkime išdavė savo raportą pereito 24-tojo seimo delegatai. Kuopos sąnariai labai neužsiganėdino tuo raportu, kadangi pasirodė seimo didis neveiklumas, savo sąnarių nuskriaudimas. Kuopa labiausiai neužsiganėdinta tuo, kad seimas Susivienijimą paliko be organo, be šviesos ir susišėmimo.

Nekurie sąnariai taigi pareikalavo, kad SLRKA. Centro išdas sugražintų sąnariams įmokėtus už organą pinigus.

Tečiaus po ilgesnių pašnekesių, delegatų raportas priimta.

Paskui kuopos nutarta sekti svarbesni dalykai:

1) Nepriimti jokiū būdu SLRKA. organu jokio kunigų leidžiamo laikraščio;

2) Seimuose neduoti baido ir neprileisti prie balsavimo tų asmenų, kurie neturi kuopų mandato. Kur pastarąjame seime buvo prileidžiami prie reikalų svarstymo ir balsavimo klebonai, neturintieji mandatų. Tuo tarpu nekurie klebonai seimuose suvažiuoja tik pasiviešėti, pasiklausyti kitų delegatų kalbų, patį per išties seimą nieko neveikdami, neduodami jokio įnešimo, o kad ateina už bilę ką balsavimas — tai tie kunigėliai lygiai su visais kitais delegatais balsuoja. Štai ir pereitame seime organo reikale balsavimas be jokios pasekmės išėjo, nes tokiems klebonams organas nereikalingas;

3) Vienbalsiai protestuojama už suteiktą garbės sąnarių teisę kun. Vizgirdai, kadangi nematome jų nuopelnų mūsų Susivienijime. Prašoma ir kitos kuopos tame dalyke prieš mūsų protesto prisidėti;

4) Paimti metams kuopai organu "Kataliką", su kurio pagalba bus galima apkalbėti Susivienijimo reikalai ir garsinti jame kuopos susirinkimai.

Prie kuopos prisirašė sekanči piliečiai: Al. Bijanskas, Jonas Bijanskas, B. Butkus, Paulius Mazeika, M. Dravičius, T. Radavičius, S. P. Tanaševičius ir Jonas Budrikas.

Pagaliau po trumpų pasikalbėjimų Susiv. reikaluose, susirinkimas uždaryta. J. Dychavičia, 15 kuopos prez.

Geresnio sutvarkymo reikia.

SLRKA. reikia, kaip jau žinoma, naujos konstitucijos, nanjų istatų, be kurių Susivienijimas negali prideranciai vystytis. Rods turime konstituciją, net ir kelias konstitucijas, pataisytas po "garsiam" Worcesterio XXII seimui, bet jos Susivienijimui negvarantuoją jokios tvarkos. Pastaroji konstitucija taip sudėstyta,

kad iš jos niekam naudos negali būti, butent nėra ozkos ir pats vilkas išalkęs. Pastarąją, ty dabartinę konstituciją te galima pavadinti XXII seimo konstitucija, kadangi ji sutaisyta pagal seimų protokolus, o tie protokolai rašyti žinome kieno.

Susivienijimo ištisai konstitucijai reikia reformų, bet aš čia nors trumpai pakalbėsiu tik apie vieną opesnj daiktą, kuris Susivienijime veisia biurokratizma.

Mūsų dabartinę konstituciją pažymėta, kad bile vienas lietuvių parapijos lietuvis klebonas, prigulintis prie Susivienijimo, seimuose nors nėra delegatu, tečiaus tur balsą, kaip kad delegatas visuose nutarimuose.

Konstitucijoje skamba tas taip: "Visi SLRKA. sąnariai turi lygias tiesas, išėmus tikros garbės sąnarius, taip pat lietuvių parapijų klebonus, prigulinius prie SLRKA., kurie susirinkimuose (suprask: seimuose) nors neyra delegatais, turi balsą" (§ 5, VIII straipsnis).

Tatai pasirodo, kad kiekvienas lietuvių parapijos klebonas, prigulintis prie Susivienijimo ir nebudamas kuopos ar ten kokios draugijos delegatu, nekieno netrukdomas keliauja seiman ir tenai savarankiškai šeiminkauja. Jiems nereikia jokio įgaliojimo, nereikia kuoleidžiamo laikraščio;

Tai kame-gi čia gali but teisybė, jei panašiai pasielgiama ir tas dalykas pačia konstitucija leidžiama? Svetiškieji delegatai suvažiavę gal ir labai norėtų ką nors gero Susivienijimui nutarti drange su kitais tikraisiais delegatais kunigais, bet susivažiavimas susieina "tūrinti nelygias teises" klebonai ir jie visus reikalus sutrukdė arba sumaišo, nesuprasdami dalykų stovio.

Panašiai pasielgiama kas metai. Ir dėlko nepasielgsi taip, jei konstitucija klebonams suteikia tokias plačias privilegijas ir juos pakaito lygiais tikriems garbės sąnariams! Jie kad ir nieko Susivienijimo labai nedirba, bet juos lyginama su garbės sąnariais, su tais žmonėmis, kurie visas savo spēkas aukoja Susivienijimo labui!

Taip ilgiau negali but. Nekurių kuopų delegatai pereitame seime turėjo savo minty se pakelti tame dalyke klausimą. Bet kas tau leis atsiliepti! Susivažiavę klebonai vienu balsu surinka ir uždaro išsižiusiam burną.

Tatai jei tas dalykas neranda sau tolerancijos seimuose, manau, kad jis galima per laikraščius apkalbėti. Tegul Susivienijimo sąnariai tai apsvarsto ir tegul persiunčia "Kataliko" skiltis savo nusprendimus. Tas dalykas turėtų rūpėti visoms kuopoms, netik pavieniams, nes Susivienijimo gerovė privalo abelnai visiems širdyse gulėti.

A. Saldukas.

Akloji spēka.

Budeliai suvijo raguotus kalinius į tamsiai juodą akmeninę daržinę su mažais tamsiais langeliais viršuje. Suvijo ir nuėjo. Sunkūs varčiai užstrenkė Šiurpu darėsi dideleme, baidiame, akmenime maiše.

Kaliniai nesuprasdami nieko dairėsi į šonus ir uostinė. josi. „Dėl ko mus sukimšo į pilvą akmeninės baidybės“, sunkiai dusaudami klausinėjo vienas kito.

Slopinanti tyluma slėgė iš viršaus ir dusino dūsavimus. Drėgnos, šaltos sienos, amžini liudytojai priešmirtinių dūsavimų,—tykia klausėsi. Akloji spēka baidiausias neprietelius.

Jaunas veršukas, kuris taip linksmai kiekvieną rytą pasitikdavo spindulius saulės,—dairėsi užsimastęs ir jo širdis... širdis, kuri rytoj spirgės ant skaurados, susigraudino, prijaudama ką blogo. Šauksmas, širdį draskantis išsiveržė iš jo krūtinės:

— Mma-mma!!

Tai buvo blogas ženklas. Moteriška širdis rausvos karvės neistūrojo:

— A-a!... Kas vaikelis?

— U, u,—sako veršukas:— bijausi.

— Nusiramink mielas. Vakarė visada mus uždaro. Išauš rytas, ir ateis piemens...

Rausva karvė netikėjo pati išėiti iš to baidaus kalinio, bet iš meilės savo vaikelio ramino jį apgaudinėdama.

— Mma-mma!—suriko vėl veršukas ir per jo pailgus skruostelius nusiritė karčios ašaros:—Mama! Tu taip mylima, tvirta mama, ar-gi tu mane neišgelbėsi?

Jis priprato matyti savo motinoję tvirtą užtarėją. Nedovanai vieną rudens ryta motina nuvijo vilką nuo jo, o kitą kartą piktą šunį paemeigė ant ragų.

— Mu-mu... tylėk, vaikelis. Nesibijok.

Motina apgaudinėjo, bet sie loje verkė, ir galėjo likimo savo mylimo vaikelio. Gyvasis vaikelio, brangiau yra jos pačios gyvenimo.

III. Keršas bulius rusčiai klausėsi jų kalbos: jį supykino motinos melas.

— Muga! muga!—užbaubė jis, ir tame šauksme girdejojosi tiek daug neužsiganėdinimo, nusiskundimo ir nusiminimo.

— Dėl ko mus čia uždarė į šitą prakeiktą daržinę? Pasakyk tu, kuri nori uždegti akis prieš pavojų!

Suprato tada veršukas iš jo baido, kad jiems grumoja kas-tai baidaus, artinasi akloji spēka kurčiai tyliuti.

Keršasis bulius buvo kaiminės vadu, jam visi tikėjo.

Jojo baubimas skaitėsi ženklu visokio neužsiganėdinimo. Prasidėjo baidus baubimas. Tai nebuvo baubimas einančios kaiminės (bandos) ramų gyvulių; čia išėjo eikšter neužsiganėdinimas, bespėkis piktimas, skundas ir baimė mirties.

Baltas bulius piktu nusiskundimu klausinėjo kito galo daržinės:

— Ką aš padariau budeliams su skuriniais žiurkštams?

— Leiskite mane lauk, lauk!—meldė lauka karvė, Man troškū šitam prakeiktam kaliny!

— Oro!-oro!—šaukė baidis.

— Kaip tai: ar šitie baidis...

— Laisvės mums, dusavo šėmoji.

IV. Kiekvienas atskiras šauksmas, paskirtųjų mirtin draskė širdis kitiems, kurie net neįstengė iš nusiminimo išduot balso.

Šėmoji keršindama skundėsi:

— Aš pasakysiu savo gaspadinei, kuri taip mane myli.

Balsai bespėkio protesto, sunkūs dusavimai atsimušė į kurčiai juodus šonus žmogėdžio ir traukėsi į juos, kaip žaukūtis smauguolio traukia mus.

Veršukas vis klausinėjo motinos, dėl ko ji, taip gera, nenori jį išgelbėti.

O kaiminės vadas šaukė iš visų spēkų:

— Aš nenustosiu rėkęs iki tol, kol nesugriausiu šitos sienos! Rėkite visi, jaigu nenori te ramiai nulenkti kaklą po peiliu! Rėkite visi, kas norite, kad prakeiktos sienos subyrėtų!

— Visi, visi! — paantrino jam baidis.—Męs nenorim, kad mus čionai laikytų!

V. Raudonus, dar neatvėsusius, jų kunus kapojo į dalis, o žmonės nešėsi į namus nieko nemanydami apie tai, kad prieš valandą kiekvienas šmotelis dar buvo gyvas...

O tamsioji ir baidis daržinė laukia naujų aukų.

Štai ji—akloji spēka.

Atsiliepimas Subačiaus apsvietimo draugijos "Šviesa".

Brangūs Tautiečiai!

Pradėjus Lietuvai atgyti, ir mes, Subatėnai (gyvenantieji Subačiaus par., Kauno gub., Aukmergės par.), atbudome ir pradėjome darbuotis. Pernai metą sutvėrėme apsvietimo draugiją "Šviesa", kurios tikslas—platinėti apsvietimą tarp brolių lietuvių, ypač-gi tarp baidiesniųjų. Kad ir dideliais darbais pasigirti dar negalėtume, bet visgi šitą veikėme: per 7-8 mėnesius nuo draugijos narių (jų yra 80) ir kitų ypatų surinkome 215 rublių, kuriuos sunaudojome labiausiai pradiniam vaikų mokiniui. Apart to įgijome magišką lempą, įsitaisėme sceną ir įsteigėme du lietuvių vakarus.

Greta "Šviesos" Subačiauje susitvėrė "Blaiivybės" draugija, prie kurios priklauso arti 2000 narių. Ši draugija kovos prieš girtybę ir eis prieš blaiivybę per apsvietimą ir susipratimą. Ir ta draugija, nors tik tai keletą mėnesių gyvaujanti, susilaukė jau gerų pasiekimų: vietinių monopolijų apieverta mažne ant pusės sumažėta. Jie metai, kaip Subačiauje įkurta skaitykla, kurioj yra apie 350 tomų; sumažėję įsitaisyti viešus skaitymus, vakarinius kursus, ateietyje gal ir dviklesinę mokyklą ir t.t., abelnai sakant—sukrutome budinti mūsų brolius iš migo ir parupinti jiems šviesesnį rotytį. Bet darbas mūsų yra labai sunkus, nes daug yra kliūčių. Pirmoji kliūtis, tai neprielankumas daugelio žmonių, kurie vis dar niekina apsvietimą; antroji, tai ta, jog neturime atsakančios vietos, iš kur patogiausiai galėtume apsvietimą ir susipratimą tarpe žmonių platinti. Ligišiol mūsų broliai rinkosi, apart bažnyčios, vien į alines ir slaptas smukles, ir rinkosi ne dėl apsvietimo. Mūsų jaunios draugijos "Šviesa" ir

nuosavių namų neturi; tuotarpu-gi visiems skaitymams, draugijų susirinkimams, vakarams—reikalingi butinai namai su didele sale. Tie namai sutrauktų į save visas gerąsias mūsų spēkas, patrauktų mūsų jaunūmenę; iš tų namų šviesos spinduliai platintų po visą apieplinkę; jie įneštų naują gyvybę į mūsų apmirusį gyvenimą; jie vietoje girtos linksmybės su teiktų mūsų broliams sveikus, naudingus, dvasią pakeliančius pasilinksminimus. Kas nežino, kokį svarbumą turėjo Čekų tautos atgijime tie žmonių namai, po visą kraštą miestuose ir miesteliuose įkurti?

Ir štai mūsų "Šviesa" sumanė pastatyti Subačiauje "liudies namus". Atsies jie į 2000 rublių. Jaigu visi mūsų broliai Subatėnai suprastų tą reikalą, nesunku būtų tą sumanymą greitai laiku įvykdyti, bet daugumai jų ta idėja visai svetima. Pagaliaus liekamų pinigų pas juos nedaug teyra. Taigi iš čia reikalingų pinigų mes surinkti negalėtume (gal tik per labai ilgą laiką). Visa viltis mūsų į jus atkreipta, mieli tautiečiai. Jūs, laisvės šalininkeliai, pažinote jau tos laisvės ir šviesos brangumą; jūs tat geriaus tą mūsų reikalą atjausite. Pas jus pagaliaus doleris greičiau kišenėje pasimato, negu pas mūsų sodietį auksinas. Taigi susilpkite mus tame reikale, kiek kas išgalės ir panorės; už kiekvieną centą busime nuosirdžiai dėkingi; tėvynė neužmirš tų jūsų aukų.

Į Tamstas, Brangūs Subatėnai, kaip ir geriaus pažįstamus kreipiames prašydami, kad tarp savųjų pažįstamų ir draugų parinktumet aukas "Liudies Namams" Subačiauje, surašytumet ant popieriaus lakšto ir drauge su tuomi sąrašu prisiųstumet "Šviesos" pirmiui pagal žemiaus nurodyto antrašo. Visų aukotojų vardai ir pavardės bus įrašytos į knygas ir apskelbtos mūsų draugijų susirinkimuose.

Su pagarba Subačiaus "Šviesos" pirmiukas Petras Pajuodis, Sekretorius Steponas Nasvytis.

Antrašas aukoms ir raštams siųsti: Rusie. Gouv. Kovno, Poct. st. Suboč, Kunigui Jonui Aleknai.

Netrukus Leipceigo universitetas šviesiąs 500 metų sukaktuvę savo gyvavimo. Per tą laiką iš jo išėję daug garsių mokslo vyrų, todėl sukaktuvės busiančios švenčiamos labai iškilmingai. Prie tos progos paminėsimė, kad Europoje universitetų yra išviso 124, kuriuose šiais metais mokėsi 228.732 studentu. Vienoje Vokietijoje yra 21 universitetas ir mokosi 49 tukstančiai studentų; Prancuzijoje—16 universitetų, 32 tukstančiai studentų; Austro-Vengruose—11 universitetų, 30 tukstančių studentų; Anglijoje—15 univers., 25 tukst. studentų; Italijoje—21 univers., 23 tukst. studentų; Ispanijoje—9 univers., 12 tukst. studentų; Šveicarijoje—7 univers., 6.500 tukstančiai studentų; Belgijoje—4 univers., 5 tukst. studentų; Olandijoje—5 univ., 4 tukst. studentų; Graikija, Norvegija, Danija, Portugalija, Bulgarija ir Serbija teturi po 1 universitetą. Daugiausiai studentų lanko Berlyno universitetą—13.884, paskui eina Paryžiaus universitetas—12.985 studentai.

Chicago policija. Mieste atidengiami negirdėti daiktai. Policijos inspektoriai ir visokios rūšies mažesni policijantai per ištišus metus imdavo kyčius nuo viešų namų savininkų, nuo šulėnių ir kitokių priešingų įstatams įstaigų. Ištisas miestas graftuose tik ir maudėsi. Nekurie policijantai, pasirodo, buvė tikrais banditais. Jei jiems neužmokėta mėnesinis pažadėtas kyšius už bilę kokį valdžiai priešingą daiktą, tuokart jie areštuodavo tuos piliečius ir teismas užkraudavo ant jų pabaudas. Žmogus teisme negalėjai teisiintis, jei policijantas prieš tave liudijo. Tam tikri žmonės rinkdavo mėnesines mokesčius nuo nužiuromų namų savininkų ir policijos inspektoriams viską atiduodavo. Baisūs daiktai atidengiami. Policijantai ir šėipjau žmonių areštuota daugiau poros šimtu. Dabar piliečiai aiškiai pamatys, kokią jie turi miestė administraciją, kuri nepasitotina aukštomis algomis, bet dar užsiiminėja graftais. Dabar valstybės prokuratorius Wayman turi darbo pakaktinai tuos dalykus asmeniškai nagrinėdamas. Abejojama bet, ar tik tas viskas sąžiningai bus atliktas.

Darbas. Swifto ir Nelsono Morris gyvulių skerdyklose straikuoja darbininkai, dirbanti prie vandens triubų, reikalaudami sau 18 centų daugiau už darbo valandą. Jų vieton firmos parsikvietusios iš Kansas City straiklaužius. kitiems unistams tokiai firmų pasielgimas ir-gi nepatiko. Taigi mėsininkai ir amatininkai andai savo susirinkime nutarė taip pat sustraikuoti, jei firmos naudojasi straiklaužiais.

Vakarinės miesto dalies visuose parkuose dirbantiems darbininkams sumažinta mokeskis nuo 60 dol. ant 50 dol. mėnesiui. Kadangi nekurie tų darbininkų priklauso unijai, tatai unijos valdyba nori prieš tai protestuoti.

Sveikata. Pereitoj savaitėj mieste pasimirė 534 asmenis, ty. 52 asmenim daugiau už pirmbuvusįjį savaitę. Aukų gi 4-tos dienos "džiulajaus" buta tik vienos, tatai sveikatos inspektorius tuo retu atsitikimu sveikina visus miesto gyventojus. Seniau toj tautiškoj šventėj prazūta vis daugiau asmenų.

Automobiliai krasos reikalams. Krasų ministerija mieste Chicago žada panaikinti arklus, o jų vieton pasirupinti automobilius laiškų rinkimui iš skrynučių. Kituose miestuose tame dalyke baidymai su automobiliais išėję labai gerai. Mat su automobiliais greičiau tasai darbas atliekama.

Šunės šaudoma. Policijai priakvata visus mieste šunelius šaudyti, kurie valkiojasi be ženklų (license) ir antsnukių. Andai policijantas M. Ryan mieste šaudamas iš revolverio šunį, pašovė visai niekam nekaltą praeivį, kuris tuojaus nugabanta lignonbutin. Kad policijantai moka taip tobulai šaudyti, praivismas labai baugu, kad kuris negautų kulipkos kaktion vieton šunes. Panašiai atsitikus, policijos viršininko vietininkas uždraudė policijantams šunis šaudyti iš revolverių. Tame reikale liepė naudoties šaudyklėmis su šruotais. Gal dabar policijantai kaip Rusijos kazokai apsiginkluos šautuvais ir revolveriais.

Vietinės žinios.

Chicago policija. Mieste atidengiami negirdėti daiktai. Policijos inspektoriai ir visokios rūšies mažesni policijantai per ištišus metus imdavo kyčius nuo viešų namų savininkų, nuo šulėnių ir kitokių priešingų įstatams įstaigų. Ištisas miestas graftuose tik ir maudėsi. Nekurie policijantai, pasirodo, buvė tikrais banditais. Jei jiems neužmokėta mėnesinis pažadėtas kyšius už bilę kokį valdžiai priešingą daiktą, tuokart jie areštuodavo tuos piliečius ir teismas užkraudavo ant jų pabaudas. Žmogus teisme negalėjai teisiintis, jei policijantas prieš tave liudijo. Tam tikri žmonės rinkdavo mėnesines mokesčius nuo nužiuromų namų savininkų ir policijos inspektoriams viską atiduodavo. Baisūs daiktai atidengiami. Policijantai ir šėipjau žmonių areštuota daugiau poros šimtu. Dabar piliečiai aiškiai pamatys, kokią jie turi miestė administraciją, kuri nepasitotina aukštomis algomis, bet dar užsiiminėja graftais. Dabar valstybės prokuratorius Wayman turi darbo pakaktinai tuos dalykus asmeniškai nagrinėdamas. Abejojama bet, ar tik tas viskas sąžiningai bus atliktas.

Darbas. Swifto ir Nelsono Morris gyvulių skerdyklose straikuoja darbininkai, dirbanti prie vandens triubų, reikalaudami sau 18 centų daugiau už darbo valandą. Jų vieton firmos parsikvietusios iš Kansas City straiklaužius. kitiems unistams tokiai firmų pasielgimas ir-gi nepatiko. Taigi mėsininkai ir amatininkai andai savo susirinkime nutarė taip pat sustraikuoti, jei firmos naudojasi straiklaužiais.

Vakarinės miesto dalies visuose parkuose dirbantiems darbininkams sumažinta mokeskis nuo 60 dol. ant 50 dol. mėnesiui. Kadangi nekurie tų darbininkų priklauso unijai, tatai unijos valdyba nori prieš tai protestuoti.

Sveikata. Pereitoj savaitėj mieste pasimirė 534 asmenis, ty. 52 asmenim daugiau už pirmbuvusįjį savaitę. Aukų gi 4-tos dienos "džiulajaus" buta tik vienos, tatai sveikatos inspektorius tuo retu atsitikimu sveikina visus miesto gyventojus. Seniau toj tautiškoj šventėj prazūta vis daugiau asmenų.

Automobiliai krasos reikalams. Krasų ministerija mieste Chicago žada panaikinti arklus, o jų vieton pasirupinti automobilius laiškų rinkimui iš skrynučių. Kituose miestuose tame dalyke baidymai su automobiliais išėję labai gerai. Mat su automobiliais greičiau tasai darbas atliekama.

Šunės šaudoma. Policijai priakvata visus mieste šunelius šaudyti, kurie valkiojasi be ženklų (license) ir antsnukių. Andai policijantas M. Ryan mieste šaudamas iš revolverio šunį, pašovė visai niekam nekaltą praeivį, kuris tuojaus nugabanta lignonbutin. Kad policijantai moka taip tobulai šaudyti, praivismas labai baugu, kad kuris negautų kulipkos kaktion vieton šunes. Panašiai atsitikus, policijos viršininko vietininkas uždraudė policijantams šunis šaudyti iš revolverių. Tame reikale liepė naudoties šaudyklėmis su šruotais. Gal dabar policijantai kaip Rusijos kazokai apsiginkluos šautuvais ir revolveriais.

F. Bernatowicz

PAJAUTA

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriskas Romanas
Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

prašymo.

— Kas tai? — tarė užsirusinęs Jagaila — ar jums mielesnis minykų, ar mano svingingumas? Atidėkite šiuos šiaušulius Lenkijai. Mano motina ima jums savo globon; ar-gi taip ant jos norite užsitaraut? Ne-jau viena belaisvė niekins kunigaikščio ir Lietuvos valdovo malone?

Alena, nors perimta matymu, kuris kitai merginai galėtų atimti visą dvasišką galę, ant tokio Jagailo atsiliepimo, neatmindama, jog yra belaisvė, apie tai tik mislijo, kad yra graži ir kad koznas, kurs ja mato, ne prisakinėti, tik pasiduoti jai turi. Zodis "belaisvė" gūvum nuraudimu užliejo jos veidą. Žinojo ji gerai savo galybę, prie neapsakomos gražybės turėjo nepaprastą veido skaistumą — šitą iškalbų balsą ir smelkiančią žiūrą, kuri pasteba apima veizenčius į ją. Stebinti-gi ir kerėti buvo dabar jos vienintėliu geismu. Iš jaunystės apgirdinta kunigų žodžiais, dievobaiminga, drąsi, stropi tikyboje, o ypač graži, mokėjo šitais pragumais naudotis; jos mintys rodėsi buvo įkvėpimo, jos žodžiai, pranašysta, lengvai užtat pamušė Davainos širdį ir su lygia drąsa statėsi Jagailai.

— Nekas tau prie mano ašarų — tarė išdidžiai. — Jei mane laikai kaip belaisvę, nesipriešiu tavo galybei, liepki uždėti pančius ant rankų, vesk į savo pilį, eisiu be pasipriešinimo ir juoksiuosiu iš tavęs ir tavo žiaurumo; bet jei manyje matai nelaimingą moterį, kuriai nori duoti prieglaudą, jei turi jausmingą ir gailiatingą širdį, tai ne toks yra budas suteikimo patarnavimo. O kaip ne didelė būtų tavo kilduyste, tai vis-gi Habdanų dukte tikrai jos nepriimtų iš rankų užpuolko, kuris krauju jos brolių apšlakstė jų žemę, išniekino bažnyčias ir atėmė jų dukteris ir pačias.

Taip drąsus merginos pasistatymas ir išdidi jos žiura vietoje užrustinimo, nustebino Jagailą. Jos persigandimas, kurį prirasė kovai krikščioniškų dievų su Lietuvos dievais, jį darė dar atsargesniu ir neištikimesniu. Niekad dar nematė taip drąsios ir iškalbios moters. Pripratęs savo šalyj laikyti šitą lytį, pasiduodančią vyrams, silpna ir bailia, žiūrėjo į Aleną, kaip į aukštesnę esybę, paremtą viršprigimta pajėga; o nenorėdamas išbandyti jos galybės, paliko jai liuosybę nusiduoti, kur jis nori. Kunigaikštienė-gi Olgerdienė kitaip mislijo. Žinodama jį pavojingumą, kurių jauna ir graži krikščionė nelengvai galėjo apsaugoti mieste, pripildytame visokerio budo kareivijų, tuomi labiau, kad yra apkalbinta apkerėjime karžygio, nesiliovė jos vadinus pilin. Malonus jos budas įkalbinėjimų ir mandagus Aukšės pasirodymas, prilenkė ant galo lenkė prie priėmimo užkvietimo. Nuejo tat pilin po kunigaikštienės globa ir rado jame tinkamą gyvenimą, tarnus ir viską, kuom tik ją valdovo gausumas galėjo apdovanoti. Neilgai trukus kunigaikščiai, Jagailo broliai, karžygiai ir dvaro jaunomenė, traukiami jos patogumu, pamažu pradėjo artintis prie jos; bet atmindami liudną Davainos likimą, ištolo gėrėjosi jos skaistumu. Patėmijo šitą neišsitikėjamą Aleną, bet perimta liudnu regėjimu, kuris padarė ant jos gilų įspūdį, daugiau galėjo melstis ir verkti, negu mislyti apie žaisles ir savo skaistumo galybę.

VI

PAVIJUS.

Štai šituos žmones žaislė suvadina,
Jiems yra smagu, juos viskas ramina
Tik aš nuo jų bėgu,
Man vienai nėr megu.

Kniažin.

Alena pabuvus kelioliką dienų rumuose draugystėje kunigaikštienės ir jos dukters Aukšės laiką perleido labai smagiai. Davaina nemieruotai liudo, matydama jos vienvalinį dėl jo atšalimą; sunkesnė prie jos prieiga, rodėsi jam, kad atėmė paskutinę kibirkstėlę vilties, kuriaja nuo tulo laiko save ramino. Įsimylėjęs dar labiau bijojosi, kada mylimoji papuola į aukštesnę draugiją, rodosi jam, kad ta draugija skiria juos ant visados. Tėmijos jis su koku stiprum užsivertimu vadino ją Jagaila į pilį, žinojo jo viršenybę, meilumą, ir bijojosi, kad jis neatimtų jos širdį. Tuomtarpu Alena apsi-prasdama su nauju savo padėjimu, stengėsi užsitarauti ant malonės kunigaikščio ir, norint Davaina buvo jai nuolankus ir karštai bildė jos paliepiumus, bet be abejonės velėjo verčiau būti po globa Lietuvos valdovo, nei buti po valdžia vieno iš jo karžygių. Pažinojimas svieto, dėkingumas, o gal ir saumeilė, lengvai iš jos atminties pašalinio įžeidimą, su kuria ją iš pirmo palytėjo neat-sargamas. Kunigaikštis Jagaila iš savo pusės taip-gi mokėjo klaidas pataisyti ir, kaskart rasdamas lenkėje naujus gražumus ir patogumus, dūdavo jai suprasti savo jausmus. Nepatiko motinai, užimtai savo sunaus meile, šitie jo prie pašalietės gretinimai, gailėjosi, kad ją paėmė prie savęs, ir norėdama jos išsibodėti, koveikiau-sia po įvairiomis priedangomis spyrėsi, kad ją išsiųstų Lenkijon. Bet Jagaila nenorėjo suprasti motinos noro ir darė viską, kas tik galėjo smagesniu padaryti Alenos buvimą Vilniuje.

Netrukus pilies draugiją padidino pribuvimas su dukterim Lizdeikos, kuris išgirdęs apie sugrįžimą kunigaikščio iš karo, atvažiavo jį pasveikinti ir sudėti pri-

gulinčią jam garbę. Išvaizda stabmeldžių tikybos viršaičio, priklausė užgavo Aleną. Negalėjo be pasipiktinimo žiūrėti, kaip visi skverbėsi prie to kryžiaus nedraugo sudėti jam aukštesnę garbę; kaip jo išdidumas buvo išnašus ir troškiantis, o užvis, kaip didelį Jagaila rodė jam palankumą. Kas labiau, aiškiai patėmijo, jog jo buvimas laikė kunigaikštį atokiai nuo jos. Nepatiko lenkei taip plati Krivių kraiščių valdžia, stengėsi ją pergalėti drąsumu pasielgimo ir darė viską, kas tik galėjo duoti jam suprasti, kad jo išnašumas neturi pas jį mažiausios vertės. Bet dar nepatinkamesnis jai buvo buvimas Pajautos, kurios lėtas sudėjimas ir širdies saldumas, pasirodydami pilnoje pastovėje, taip labai skyrėsi nuo puikaus Alenos skaistumo. Pajauta gal nebuvo taip graži iš pirmo pažvelgimo, kaip lenkė, nemokėjo taip naudingai pasaukti lyčiai pagalbą dailos, nei taip mitriai atkreipti domumą žiurinėti; bet jos patogumas daug stipriau galėjo užimti jausmingą širdį. Švelnus tamsių akių pažvelgimas, jautrus balsas, anoliška pastova, saldžios lupos, puikus švelnus kaklas, kuris davė puikią išžiūrą visai jos galvai, darė iš jos taip išnašią esybę, kap jei atsiėtų iš šitų dviejų gražybių paimti paveikslą, tai koznas jauslus artistas be abejonės pasirinkime duotų pirmybę lietuvaitei. Patėmijo tai Alena. Buti už ją gražesne — dar nepraėjo be bausmės tokiai merginai. Tuom labiau pradėjo ją graužiti šita gražybė, kada pamatė daromas jai nuolankas, kaip Krivių kraiščių dukteriai, o labiausia jausmingas apie ją Jagailo apsiėjimas, kurį Pajauta, rodėsi, nemokėjo nei apiprekiuoti. Istikro, nekalta Kernavos augininė, papratusi pri mandagių apie save apsiėjimų, nei nedasiprotėjo, kad iš to yra priežastim pašalietės atidžios. Nors matė kryžių ant Alenos krutinės, vienok, taip kaip pas kiekvieną, taip ir pas ją, išėjo jo sąjauosmo ir progos susiarti-nimo; bet išdidi lenkė, lenkdamas jos, mąstė tik apie tai, kaip galėtų atitraukti kunigaikščio širdį nuo neap-kenčiamos sau gražybės. Žinojo ji gerai, kad nesmagus upas yra pavojingiausia patogumui; tai-gi pati save priverdama padvigubino linksmumą, nes linksmumas gra-žiam kune, kaip uždėta paliva ant grublėto darbo, priduoda žeros ir patėmijungumo. Pastangos jos nebuvo tuščios. Melinos, pagaivintos akys tuojaus pradėjo ge-sinti lėtą Pajautos žvalgą. Alenos ratas vis augo, ant galo prisitartino ir Jagaila, pradėjo jausmingai apie ją sukintėtis, ir lenkė gal but laimėjus pilną pergalę, jei kunigaikštis nebūtų turėjęs saugotis motinos, kuri pri-sidėjo prie jų ratelio.

— Bet šitie pasiseikimai nepasotino Alenos tuštybės. Patinka paprastai jaunai gražybei nuolankus apie ją tu-pinėjimas, plojimai, garsūs atsidukėjimai ir ta garbė, kurios apkeros tiesia neaprubėžiuotus ryšius ant visko; tankiai tik spaudžia širdį slepiama žaizda, prieš kurią yra nieku visi šitie pasivedimai, nyksta jie visi suaidu kalbančiųjų balso, palikdami dvasioje priklią tuštybę, kurios trokštanti širdis nežino, kaip pripildyti; tokiame padėjime buvo Alena, o Vilnius kaskart vis daugiau neapkenčiamu darėsi, ir ji geidė sugrįžti į tėvo globą, kur liuosai galėjo skūstis ir verkti. Kartą, kad ją pra-dėjo lankyti Jagaila, perstatė jam savo velijimą. Kuni-gaikštis karštai stengėsi ją pertikrinti, kad jos išvažiavi-mas būtų jam neapsakomai kartus.

— Pasilik jau, pasilik su mumis ant visados, patogei lenkiute — kalbėjo jai. — Nuimk nuo krutinės tuos kryžius, tąsyk be baimės priklausysiu tau. Tu busi ryšiu mano taikos su Lenkija.

— Nedėkinga bučiau — atsakė nerimandama mergina — jaigu nejausčiau tavo malonių, kunigaikšti, bet kaip jos didelės nebūtų, negali manęs pilnai pada-ryti laiminga, nes tarpe jų visuomet ilgėsiuos savo tė-vynės. Apart to mano čia buvimas neperdaug yra ma-lonus tavo motinai.

— Jei mano motina žiuri į tave nelabai gerai, tai tam pataikysime užbėgti. Duosiu tau rumus, kuriuo-se busi ponai ir nieko nepaisysi. Ko daugiau geidi?

— Taip negali buti — atsakė Alena. — Teikkis, kunigaikšti, atsiminti, kad Davaina turi tam tikrą tiesą ant manęs.

— Ką Davaina? Klysti, niekas neturi tiesos prie to, kas man patinka; rasiu jam kitą pačią; o jei mūsų svodba paniekis, tuojaus tą labone, ką dėl tavęs apavai-go, liepsiu nuimti jam nuo pečių.

— Bet aš turiu tėvą, tėvynę, draugus, prie kurių priklausau ir kurių man nieks negalės užstoti.

— Tai partrauksime juos — atsakė kunigaikštis. — Nesirupink, Alena, aš liepsiu tau sugabenti čia vis-ką, ką tik miela turi Lenkijoje.

— Tas negali buti jokiu budu. Mano tėvas turi šalyj susirišimus, vertę, turtus, kurių jis neikados ne-apleis.

— Ar tai mano Lietuva neverta Lenkijos? — tarė įžeistas kunigaikštis. — Duosiu jam dusyk tiek žė-mės, padarysiu jį savo rodininku, ant galo — pridurė už valandos — gal apsieisime ir be jo.

Persigandus Alena tik dabar suprato, prie ko gali priversti nelaimingas įtikimo geismas. Gerai žinojo, kad randasi galybėje žmogaus, prieš kurį dreba milijonai žmonių ir kad grumoti jam drąsumu, arba minkštūni-ti ašaromis, ant nieko neišėitų; vienok, turėdama viltį, galybėje Aukščiausiojo ir persitikrinusi, kad niekas be Jo valios nesideda, emė išrodinėti nemandagumą šito geismo. O kad Jagaila kassky daugiau geidė jos apsi-likimo, ir jau priminė, kad yra jo belaisvė, Alena, pa-gavus laimingą mintį, šep į jį atsiliepė:

— Kunigaikšti, širdis tavo moka buti jausmin-ga, bet pameskie geisti nevertos sau aukos. Taip turi mylėti, kad iš tavo meilės ateitų laimė dėl Lietuvos, o dėl tavęs garbė. Žiūrėk, štai aplinkinės tautos turi at-kreiptas akis ant tavo darbų; viešpačiai daboja koku (Toliaus bus).

HUMORAS IR SATYRA.

(Tąsa).

Jūsų Karališkai Didybei.

Karalius paėmė šmotą aukso, palaikė rankoje ir nedrasiai prašeko:

— Atsimenu, kad kudikystėje savo tėvo pinig-us iš pinigyno vogdavau. Paskui tankiai to pasi-elgimo galėjau, bet negaliu tvirtinti, kad mano ranka būtų nesutepta. Taigi tą aukso šmotą ati-duodu savo pirmajam ministeriui.

— Butų labai apgalėtinas daiktas, jei bent kokia galima klaida sunaikintų užkeikimo galybę — atsakė pamąstęs ministeris. — Renku pas liaudį mokesčius, o budamas tuokart pagundų apsiaustas, negaliu pasakyti, ar visuomet tikrai aš atlieku dar-bą? Geriau tegul tą aukso šmotą paima kalėjimo užvaizda, nes jo rankos ir gali but nesuteptos.

— Ne! ne! — sušuko tasai pastarasis, pasi-traukdamas šalin — tik apsvastykite, kad aš mūsų armijai valgi išduodu ir algas išmoku. Tegul ge-riau areikunigas tą aukso šmotą pasodina.

— O! — prabilo areikunigas — ar gal jūs pa-miršote, kad aš dešimtinės renku ir išmoku pinig-us už aukos.

Dabar vagilius prašeko:

— Gailėtingas ir maloningas karaliau, aš ma-nau, arba geriau sakant tikrai dabar jau žinau, kad pas mus Indostane nėra nei vieno doro žmogaus, taigi liepk iškarti visus gyventojus arba nei vieno, o net ir manęs.

Karalius prasijuoė iš tokios vagiliaus sąmo-nės ir tuojaus prisakė jam dovanoti gyvastį.

BEŽDŽIONĖ.

Paryžiaus parlamento pirmininkas, Achilles Harley, buvo plačiai žinomas juokdaris ir kiekvie-ną įgnybiantis arba užgaunantis.

Viena aristokratiška moteriškė, sena ir negra-ži, atėjo pas jį ką tokio prašytų, bet patyrus, kad valdininkas jai buvo nelabai nuolankus, pasakė iš-eidama laukan:

— Tegul velniai paima tą seną beždžionę!

Moteriškė išlošė bylą ir atėjo padėkoti Harley.

Tasai pastarasis, kadangi jis buvo pavadin-tas beždžione, pasakė:

— Tamsta neturi reikalo man dėkoti, kas ne-paprasto, kad beždžionė beždžionei tokį prielanku-mą padarė.

Vienas finansistas, lygiai taip turtingas, kaip negražus, užsakė sau paveikslą padirbdinti pas vie-ną artistą tepliorių.

Kuomet artistas pabaigė paveikslą, finansistas paklausė paveiklo kainos.

— Penki šimtai rublių — atsakė artistas.

— Tai perdaug brangu; duosiu du šimtus.

— Aš derėties nemoku ir negaliu, maloningas tamsta...

— Na, tai tamsta tą paveikslą pasilaikyk sau, nes tiek neduosiu. Tamsta dviejų šimtų rublių ne-nori, neturėsi nieko.

— Tai-gi dėlko taip?

Nes paveiklo nieks nepirks, tiktai aš, kada-gi tai mano paveikslas.

— Apsirinkti tamsta — atkirto artistas. — Pridėsiu tam paveikslui tik uodegą ir bus puikiau-sioji beždžionė, už kurią gausiu ne penkius šimtus, bet tukstantų rublių.

Finansistas išbalo ir užmokėjo.

— Pačiule, jei kudikio neapdrėdsi kitaip, tai aš n'eisiu su judum pasivaikščioti, nes negalima ant gatvės rodyties su beždžione — sako vyras pačiai.

Prasideda barniai, vyras atsiprašo, pati rusti-nasi, kudikis verkia, ir pagaliau vyras nusileidžia ir išeina.

— Daryk kaip sau nori — sako vyras — ale aš visuomet sakiau ir sakysiu, kad Pranukas išveizi it beždžione.

Ant slenkščio sutinka bičiuole, kuris sveikinasi, bučiuoja Pranuką ir sako:

— Jūs Pranukas — tai gyvas tėvo paveikslas.

MANIJA.

(Manija curaciosa).

Kelonė į vandenius nuo nekurio laiko paliko papročių ir reikalų visų tų, kurie save skaito už mokytus žmones, nepaisant net to, ar esama tai ke-lionei išteklaus.

Pasakykite man, ką reiškia geras žmogus ge-roje draugijoje, kuris nors nei sykį nebuvo užsie-nyj ir kuris susiejęmuose negali išsitariti: "Kaip bu-vau Paryžiuje, gyvenant Venecijoje... ir t.t.". Tu-riau bičiuolį, bet labai geras žmogus, kuris linksmin-damas vagone nepažįstamas moteriškes, grįžtančias iš užsienio, pasakojo joms apie savo prietikius Is-panijoje.

— Susimylek, kaip tu gali taip meluoti? — klausiu jo ant šalies. (Toliaus bus).

Mindaugis

Didysis Lietuvos Kunigaikštis ir Karalius.

Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir darbų. (Iš "U-ko").

(Tąsa).

kurs netik paveikti manė Mindaugį, bet norėjo pasodinti ant Lietuvos sosto Taut-vilą. Arcivyskupas Albertas labai tikėjo-si apkrikštytes per Tautvilą visus lietu-vius ir įgysęs garbę Lietuvos apaštalo. Mindaugis išsiuntė tyloms pasiuntinius į Rygą pas mistrą Andriejų su brangiomis dovanomis. Pasiuntiniai atvežė mistrui auksinius ir sidabrinus indus, šep aukso ir sidabro, atvežė daug gražių žirgų ir prašė neselpti Tautvilos; prižadėjo dar daugiau dovanų, jei išpildys Mindaugio prašymas. Andriejus meliiai priėmė dovanas ir atsakė pasiuntiniams, kad di-dis kunigaikštis nepergalės savo prieši-ninkų, pakol nepasiliks krikščionių; jis prieteliškai rodyjo Mindaugiu priimti krikštą.

Mistras Andriejus buvo vyras tiesus ir atviras, jis širdingai geidė Lietuvai krikščionystės. Pagal išstartą žodį ejo pas jį darbas, nebuvo jame tos melagystės ir suktybės, kuriomis paskiaus rėdėsi mis-trai Lyvžemės ir ypač Prūsų zokono. Jam labiau rupejo Lietuvą pritraukti prie krikšto, ne kaip pavaldyti. Dabar jis tu-rėjo gerą progą išpildyti savo geismus, galėjo įvesti į Lietuvą krikščionystę ir per Mindaugą ir per Tautvilą. Teisybė, Tautvila buvo jau kataliku, bet norint per jį apkrikštyti Lietuvą, pirm reikėjo pasodinti jį ant Lietuvos sosto, reikėjo tam tikslui užvesti didį karą. Ant karo būtų prisieję padėti daug darbo ir paau-kauti daug kašto, o kas būtų užtikrinęs, kaip jis pasibaigs. Tai-gi Andriejus nuta-rė pakreipti Lietuvą prie krikšto per Mindaugį. Priėmus Mindaugiu krikštą, zokonas galėjo atsiekti tą patį, ką ir per Tautvilą, be karo ir be kraujo praliejimo. Nuo šio laiko persikyrė keliai, kuriais ejo arcivyskupas Albertas ir mistras An-driejus. Arcivyskupas pasiliko prie pir-mojo nutarimo ir pagal jo nuomonę Lie-tuva galėjo buti apkrikštyta per Tautvilą.

Mindaugis, kaip reikia manyti iš jo darbų, nebuvo priešingas krikščionyste. Jo viešpatystėje gyveno nemažai krikš-čionių; rytų apygardėse buvo apščiai rusų stačiatikių, o Lenkų ir Lyvžemės paru-bežiuose rasdavos ir katalikų. Todėl di-dis kunigaikštis galėjo priprasti prie krikščionių ir pažinti jų tikėjimą. Jei jis kovojų su vokiečiais Kuršzemeje ir Žem-galiuose, tai priežastis tų kovų buvo ne katalikystė vokiečių, bet noras neduoti jiems įgyti galybės tarp latvių ir pasida-ryti pavojingais Lietuvos kaimynais. Ga-vęs prietelišką atsakymą, Mindaugis pa-kvietė mistrą pas save.

Mistras Andriejus, pasitikejęs, kad Mindaugis duosis prikaltėti prie krikšto, priėmė pakvietimą ir iškako pabaigoje 1250 m. į Lietuvą, pilnas gražios vilties. Kartu su juo atvyko buris zokoninkų, dvasiškųjų ir šep ricierių. Didis kuni-gaikštis ir jo žmona su džiaugsmu patiko laukiamąjį svečių ir iš širdies mylėjo jį. Andriejus aiškiai išguldė Mindaugiu pir-muosius priskaičius krikščioniško moks-lo, darodė jo teisingumą ir labumą, idant didis kunigaikštis patsai galėtų persitik-rinti ir pripažinti teisybę. Andriejui tame dalyke daug padėjo Kristijonas, vienas zokono dvasiškųjų, vyras šviesus ir doras, kurs nuo šio laiko įgyjo pas Mindaugį didžią meilę. Mistras buvo besirengias padaryti sandarą su Lietuvos viešpačiu ir suteikti jam pašalpą prieš priešinikus, jei sutiktų priimti krikštą ir išsiųstų pa-siuntinius pas popęžius; žadėjo dar pasiru-pinti, idant popęžius daleistų apvainikuoti didį kunigaikštį karališka karuna. Trumpai sakant, Andriejus išaiškino ge-rumą krikščionystės ir parodė naudą, ko-kią galėjo atnešti priėmimas jos.

Mindaugas susiprato istikro apturė-sęs daug naudos iš krikšto. Krikščioniu budamas rastų zokone nors šiam laikui tvirtą pagelbininką prieš Danielių ir Vy-kantą, nebeturėtų sergėtis Tautvilos, gy-kojančio užžengti ant Lietuvos sosto, tau-ty užtarytoją galvoje Rymo Bažnyčios; toks užtarimas buvo nemenkos vertės XIII amžiuje, nes popęžiai turėjo tada plačią įtakmę ir nemažą galybę. Viską gerai apsvarstęs, Mindaugis priėmė krikš-tą su žmona savo Morta, dviem jaunes-(T. B.)

Kur einama "Grunvaldo dovanos" pinigų?

Rašome apie tai, kad lenkai buvo subruzdę rinkti pinigų vadinajamai "Grunvaldo dovanai", tai yra — atminimui Grunvaldo kovos, kur lietuviai ir lenkai sumušė anuo met vokiečius-kryžiuočius. Surinktieji pinigai žadama buvo skirti lenkų mokykloms steigti "na kresach" (Lenkijos pasieniais), butent tenai, kur lenkams gresia pavojus iš vokiečių pusės. Tai buvo aiškiai pabrėžiama ir kai kurių aukotojų kaip antai, Galicijos maršalkos grafo Stanislovo Badeño, kuris paskyrė tam tikslui 10.000 koronų, ir daugelio kitų. Umu laiku sumesta tos "Grunvaldo dovanos" Galicijoje 150.000 koronų. Bet dabar Galicijos ukrainiečių laikraščiai praneša, kad tie pinigai pradeda vartoti visai kitam tikslui, butent, Galicijos ukrainiečiams lenkinti, ne pasieniams ginti nuo vokiečių. Taip tati, šiomis dienomis iš "Grunvaldo dovanos" paskirta 9.000 koronų privatinei lenkų gimnazijai steigti Jevaravo mieste. O Jevaravas iš visų Galicijos miestų esąs labiausiai ukrainiškas ir anaipol net Lenkijos pasienis.

Paryžiaus policija andai patyrė, kad garsus plėšikas Delaunay randasi tame mieste. Policijos viršininko vietininkas Blot, jo sekretorius Cachon ir trys inspektoriai tuojaus nukako ir nurodytus namus, norėdami plėšiką areštuoti. Blot pabeldė į namų duris ir pareikalavo "vardan teisių" atidaryti. Išgirsta viduj tarno balsas, kuris klausė savo viešpaties, ar atidaryti, ant ko tasai atsakė, jog pats atidarys. Netrukus piktdaris duris pravėrė ir šovė į Blotą, užmušdamas jį ant vietos. Pradėta kova ir galvažūdis sužeidė vieną inspektorių. Paskui žmogūdis užtrenkė duris ir, kol anos išplėsta, papildė saužudystę nusinuodindamas. Delaunay buvo garsus vagilius, jo speciališku — plėšimas muziejų ir bažnyčių.

SKIRTUMAS MAISTE

Yra labai didelis skirtumas maiste. Ir maitinimosi nereikia daugumas maisto, bet jo gerumas; kai kurie maistai yra labai maitingi, kiti vėl ne taip. Valgyk tik tai tokius valgčius, kurie yra tavo organizmui naudingi ir skanus, ir valgyk tiek, kiek sistemą neapsunkina pavalgis. Jeigu gi pajautum, kad apetitas valgio sumažėjo arba kad negali jau tiek daug valgyti kaip paprastai, tada vartok tuojau Trine-rjo amerikoniškąjį Elikšyrą Karčiojo Vyno. Vynas priduos jėgos tavo gromuliuojimo sistemai ir padarys maistus greitai sugromuliuojamus. Šitas vaistas sutaisys iš seno raudono vyno ir gydančių kalnų žolelių ir yra geriausias nuo visokių nesveikimų skilvio, žarnų bei kraujo. Vaistas priduos jėgos visam kūniui, pagamins naują, gyvą kraują ir suteiks naują energiją Gaunamas aptiekose. Jos. Triner, 616—622 So. Ashland ave, Chicago, Ill.

Kenosha, Wis. Liepos 21 d. ciza pastmirė Jonas Lukozius jaunikaitis 49 m. amžiaus. Paeinantis iš Kauno gub. Kauno pav., Velonos parapijos. Anbro-elių sodžiaus. Lietuvoje paliko keturias eseriai.

PASARGA: "Už korespondencijas ir apgarstimus "Kataliko" Redakcija neatsako.

Administracija Liet. Teat. Dr-stės po priegloba Sv. Martino.
V. Urbanovicze Prez.
37 Ruble St.
Vincentas Armonas Vice-prez.
945—33rd St.
Martinas Z. Kadzevskis Sekr. Prot.
8244 So. Morgan St.
Mr. Antanas Kasperavicz Sekr. Fin.
884—33rd St.
S. P. Tananevicze Kasierius
8244 So. Morgan St.

REZISZIERIUS TEATRU
Martinas Z. Kadzevskis
8244 So. Morgan St.

Administracija. D. L. K. Vytauto.
POLITISZKO KLIUBO.
Wilkes-Barre, Pa.
John S. Lopatto.
Attorney-at-Law, Prezidentas.
47-49-49 Bennett Building.
Petras Aocivizius Vice-Prez.
58 Sheridan St.
Sylvestras Pileckis Sekr. Prot.
462 E. South St.
Jonas Liankus Sekr. Fin.
110 Stanton St.
Jurgis Rekus Kasierius.
138 So. Meade St.
Petras Mazelka Globėjtas Kasos
662 Northampton St.
Kazim. Berzickas Glabėjtas Kasos.
425 S. Sheridan St.
Juozas Grimaila Marszalka
31 Tonnary St.

Draugisezių reikalai.

Pask. ir Bud. Draugyste KEISTUTO No. 1
821 Draugyste skolina pinigų del nupirkimo arba statymo namų ant lengvų islygų. Serijos prasideda pasidavinėtu kožu ezvertme. Snsrinkimai atsibuna kožu ketvergą 8 val. vakare L. Azuko saleje 3801 Auburn Ave. kerte 33 gat. Norėdami daugiau dastinoti atsizaukite pas K. F. Pocių 944-33rd St.

Septintas Metinis Piknikas!

Parengtas Draugystės sv. Roko, Nedello, Rugpicuzio (August) 15 d. 1909m. Schutt's Grove, Riverside, Ill. Piknikas prasideda 9:30 val. ryte. Tikietas 25 c. vyru su motere.
Vatuoikit LaGrange karais iki Desplains Ave, ten iszilpie eikit į siaurinius iki daržiu. Geras zinoma vieties, kad Dr-te svz. Roko ant savo parengtu pikniku užgančdina svečius prilankium patarnavimu. Deltogi ir ant szio pikniko kviečiam visus lietuvius ir lietuvias koeaktingiausia atsilankyti. Muzikantai bus iš Vilniaus, Lietuvos sostapiės, kurie grajis tikrai lietuviszkus szokius. Skanus gėrymai ir gardus užkančdzial kiekvienam bus patinkami. Bus pirmos klasos Restauracija. Smagu ir linksma laika turės tas, kuris atsilankys ant mqų pikniko. Su godone.

Didelis Metinis Piknikas!

Parengtas Dr-te svz. Petro ir Povilo ir svz. Mikolo Arknuolo, kuris atsibns Nedelloje, 8-4 d. Rugpicuzio 1909 m. Gardner's Park'e, 12259 Michigane ave. Kensington, Ill. Prasideda 11-tą val. ryto įžena 25c. porai.

PASARGA: Vatiodami iš Chicago pasimkite karus iki White City nuo ten imkit West Pullman karus kurie ir dar žali vietai. Visus szirdingai kviečia Svz. Draugisezių. KOMITETAS.

Kiekvienas lietuvis Plnaskio salę žino, o dabar dar geriau, kad jios užveiztojum yra mūsų tautietis Alex Vittorias, kuris utpraso, norincius turėti balius, teatrus, veselijas atsilankyti, o kiekvienam patarnaus, teipogi užlaiko szvaru salioną su visokiais skaniais gerymais, smagi vieta kiekvienam. Atsilankykite pas Alex Vittortą 800 So. Ashland ave.

Susirinkimas!

Chicago, Ill. 85 kuopa susiv. L.R.K.A. turės savo susirinkima, Nedelloje 1 d. Rugpicuzio 1909, 2 val. po pietų Svz. Kryžiaus parapijos svetainėje ant 45 ir Wood gatvių. Yra utprazomi visi koskaitingiausiai atsilankyti ir užsimokėti, o taipgi naujai prisirašyti.

Laimė Laukia Žmogaus!

Parsiduoda labai pigel pirmos klasos Salionas ant kampo parku viskas naujai itaisyta biznis gerai elna. Taipgi randasi daili ir didele svetainė kurioj laikosi miltngai "Chicago Lithuanian Benefit Club" ir kitoki, baliai vestures ir t.t. Parsiduoda labai pigel ir i trumpa laika, iš priezasties neutiukimo savo namazkiniu i trumpa laika turi buti parduotas, savininkas isveztuoja i Lietuvya malonesne atsizaukti ant adreso.
C. A. Palluis, prop.
8. W. cor Jefferson St. and 14th Place Chicago, Phone, Canal 1771

Pajieszkojimai.

Reikalauju dviejų mokytoju-mergiun priė baznytinės mokyklos. Viena turi žinoti angliską ir lietuviszką kalbi, an-kauno pav., Velonos parapijos. Anbro-elių sodžiaus. Lietuvoje paliko keturias eseriai.

Paleozkome Juozapo Kasiluno paeinancio iš Dumbliu kaimo, Vabalnikų parap., Kauno gub., pirma gyvenno McKees Rocks, Pa. Dabar girdėti, kad pribuvo i Chicago, taigi jaigu kas žino tu kur jis randasi, arba jis pats tegul atsizaukia i "Kataliko" redakciją, nes torime prie jo labai svarbų reikalą.

Reikalaujama!
1.000 darbinuku ant farmu, prie akmeuų skaldymo, ant gelezinkelio, ir Michigano ir Wisconsinu giriose. Nuvezs iš Chicago. Mokestis \$1.75 iki \$2.00 i diena. Nerazyk mums, bet tuojaus atekio pat. Męs kalbame lietuviszkai.
Chicago Employees' Association,
132 Fifth ave. 2-3 floor, Chicago.

Reikalinga mergina mokanti angliską ir lietuviszką kalba, pardevintei prie vuolanklinu tavoru. Atsizaukite:
M. McHugh,
3500 So. Halsted St.
Palezkan savo tikro brolio Juozapo Grunaus 17 metų kaip Amerikoje, paelna iš Kauno gub., Telsių pav. Tėvas mūsų buvo vardu Jonas, kas man praneš apie jį, tas gauš 5 dol. dovanų. Meldžiu duoti žinią ant antraso:
Petras Grunus,
Box 142,
North Jay, Me.

ANT PARDAVIMO.

Farmos! Farmos!
Pulkioje aplinkinėje Rock Island Frisco gelezinkelio valtėjiose Texas, Oklahoma, New Mexico, Kansas, Arkansas ir Missouri yra tukstanciai akry derlingos drėgnos dirves. Tiesios akrai dirvos laukia Jūsų apgyventojus. Męs maloniai energiskai suteiksime pagelba, praktiskams kokios tautos nebūtu žmogui rasti atsakančią vietą. Tų farmų placius apraszynus tuose skieituose galima gauti savo prigimtoje lietuviszkoje kalboje. Užklausan, pridėkite markę del atsakymo. Adresuokite:
C. B. SCHMIDT, Commissioner of Immigration, Room 1100 La Salle Station Chicago, Ill. arba Room 1100 Frisco Building, St. Louis. JOHN SEBASTIAN, Pass. Traffic Manager.

Parsiduoda buczernė ir Grocerne, labai gerų vietų, tarp lietuvių apgyventojų, netoli nuo Apvelzdos Dievo bažnyčios. Parsiduos labai pigai. Atsizaukite pas:
608 So. Union St.

Ant pardavimo Grocerne ir Buczernė gerose tarp lietuvių apgyventojų vietose, biznis isdirbtas nuo astunio metų ir labai gerai elna. Parsiduoda tik delio, kad turi net 3 "business", o dabar dar viena dedita, tai keturi bizni perdaug, pat si zinuos nori parduoti, norintis pirkti gali perstikinti bliznį po knygom. Atsizaukite i "Kataliko" redakciją.

ANT TOWN OF LAKE.

Ant pardavimo buczernė su grocerne ir visais puikiausiais itaisymais, lietuvių ir lenkų apgyventojų apygardoje, biznis gerai isdirbtas, nes 15 metų kaip buczernė toje vietoje. Parsiduoda iš priezasties, kad savininkas per ilgus metus toje bizniete prilio ir nori pasisėsti. Atsizaukite ant szio antraso:
A. K. Norkevicz,
4431 So. Wood St. Chicago, Ill.

Ant pardavimo dubeltavas ant trijų lubų murinis namas 905—907—35th St. Ant desmit žemaičių ir kampin krautuvi. Krautuvi szildoma gara — viskas parsamdyta. Geras pelnas. Parsiduoda pigai už pingus. Matyk N. L. Frank
113 Market St.

Ant pardavimo Buczernė ir Grocerne ir namo rakandai lietuvių apgyventojų apygardoje biznis labai gerai elna, priezastis pardavimo, kad savininkas vaziuoja į seną kraują. Atsizaukite i "Kataliko" redakciją.

Ant iszrandavojiu pulkus 6 rumal su visomis vigodom už 12 dol. ant mėselio 4 rumal užpakalyje už 8 dol. ant mėnesio. Atsizaukite:
A. Osberman,
2631 So. Halsted St.

Grand Opening!

Daruo atidaryma savo naujo Saliono Subatoji ir Nedelloj ant kurio grajis puiki muzikė net isz pats Kauno užkvečzio visus szirdingai atsilankyti bei skirtumo senus ir jaunas, lieku.
Su godone,
Jos. Baltrimas,
3337 Auburn ave. Kampas 83 Pl.

Mokinkimės patijs.

Gramatika angliskos kalbos mokintis bei mokiniojo (apdaryta) \$1.00
Valių Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti bei mokiniojo 15c.
Naujas Budas mokintis rašyti bei mokiniojo 10c.
Aritmetika mokintis rokundų bei mokiniojo 85c.
Pingus siukite per Money Order
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

GERIAUSIAS HOTELIS

ANT BRIDGEPORTO.
Jaign esi nuludęs tai ateik pas RUGIUR I LIEKI
O tai mel tamsta palinksiminsine, nes mes turime geriausia degtinę, o cigarai yra importuoti net isz pacios Havanos, mes turime didelę Halę kaip del valtingų ar Veselių. Su pagarbą,
RUGIUR I LIEKIS.
3301 So. Morgan St. Chicago.

FABIOLE.

Garski kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautos. Kalna 1 doleris. Imančius daugiau, kaip vieną egzempliori, nuleidziamas didelis nuozsimtis.
Ganama pas:
REV. V. VARNAGIRIS.
213 S. 4th St., BROOKLYN, N. Y.

"Kataliko" agentai.

Kurie turi tiesą rinkti apgarstimus, prumeratą nuo skaitotytojų, pruminėti orderius ant visokių drukoriszkų darbu ir taip toliaus yra zio:

Geo. Tumasonis
Keliaujantis agentas Pennsylvaniaj. Pas jį galima užsirašyti ir atnaujinti prumeratą už "Kataliką", duoti i "Kataliką" apgarstimus, pirkti lietuviskas knygas, poperas, paveikslius ir tt.

Karolis Kazokas
Yra mūsų agentu Chicagoje ir apielinkėje, jis turi tiesą rinkti prumeratą už "Kataliką", užrašyti naujus prumeratorius, priiminėti apgarstimus, drukoriszkus darbus ir tt. Jam atsilankius galute atlikti reikalą kaip pačioje redakcijoje.

Kaz. Makarevičius,
255 Wallace St.
New Haven, Conn.

J. Petrikis
1514 Ross Ave.
Scranton, Pa.

P. Mikalauckas
Keliaujantis agentas valstijoje Massachusetts ir New Hampshire
320 Broadway
So. Boston Mass.

Jonas Kučinskas,
238 Slocom St.
Kingston, Pa.

Ant. Zukauckas
871—31st Pl.
Chicago, Ill.

Jos. Dzika
Box 453
Forest City, Pa.

Keliaujantis agentas Konst. Steponis
Mikolas Voicenaivič,
2 River St., West Lynn, Mass.

Silver Creek, Pa. ir apielinkėj mųs agentas yra p. M. MATULEVICIUS.

St. Poteliunas
345 E. River St.
Plymouth, Pa.

Sabast. Valentinas,
370 Humbold St.
Brooklyn, N. Y.

Jos. Zemantauskas
39 W. Porter St.
Waterbury, Conn.

Fr. Venckus,
304 N. Chicago St.
Kenosha, Wis.

John Naujokaitis,
52 Planet St.
Commercial Road E.
London, England

Jonas Vieraitis,
117 Ward St.
Worcester, Mass.

J. G. Miliauckas
Union Savings Bank
Pittsburg, Pa.

Nauja Doktoriska knyga
Daktaras Kienielis.
Su paveiksiais, naudingais patarimais ir daugybe receptu nuo visokių ligų, gražiai apdaryta su aukštinėm raidėm ant apdaro, knyga parsiduoda po 1 dol. Tą knygą gali gauti dovana užsirašydama "Kataliką" ant metų moksdamas prumerator 2 dol. mūsų agentui.
M. PALTANAVICZE
15 Millbury St. Worcester, Mass.

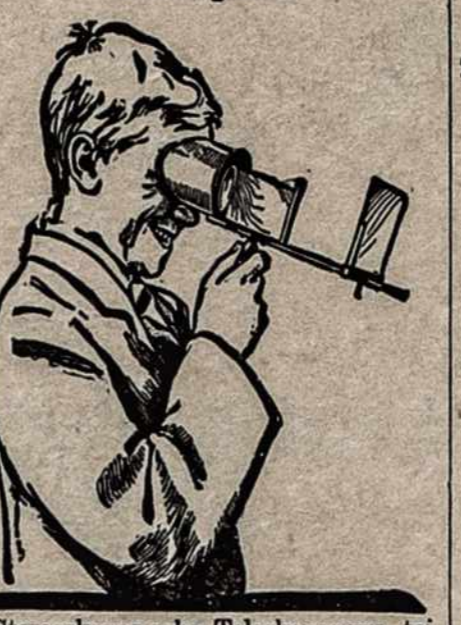
Mrs. M. Virbickiene
Atsakanti Aukuška
927—83rd-Place CHICAGO, ILL.
Telephone Yards 5102
Duoda visokių podo ir geriausia pagalbą moterims iugliose. Pasekmingai atlieka darbu prie gimdyimo ir dazinti atsakančiaz po gimdyimo.

J. P. WILKOWSKI
1838 N. Montello Ave. 125 W. Berlin
Phone 2811 Irving Park

WILKOWSKI BROS.
Murininkai
Visokias informacijas ant kiekvieno darbo suteikia dykal.
Ofisas 1838 N. Montello Ave. CHICAGO

JURGIS PALJANSKAS
Vienatinis Lietuviskas kalvis, kausto arklivis geriause už visus kitus kalvius Chicago, kas nori idant arklivis gerai butų pakaustytas tegul nusiduoda prie Jurgio Paljansko,
3421 S. Center Ave.
kampas 34-th St.
TELEPHONE YARDS 1327.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisas arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiūrai ant abrozeli, abrozelis pavista i naturaliską paveikla, kuriame matai cielas grupas žmonių, triubų, visą miestą, placius laukus, miškus, daržus ir taip toliau, taip kaip kad pats toje vietoje butumet ir viska savo akimis matytumei. Teleskopas pavercia i naturaliską esybę, padidina jį, atskirsto žmogų nuo žmogaus ir isrodio jau ne paveiksliu, bet tikru atsitikimu.
Męs turime dabar ant pardavimo geriausias stereoskopiskus paveikslius kaip matome žemiau surašytus.

SERIJA I

- Susideda iš 12 Stereoskopiskų paveiksliu pundeje. Prekė 50c. už pundejį.
- Štai ką juose gali pamatyti:
    - 1 Stobėtinį griovai Yellow-Stone Parke.
    - 2 Kviečini paroda, mieste Saratogas, N. Y.
    - 3 Bowerj gatvė New Yorka.
    - 4 Didysis vandens puolimas, Yellow-Stone Parke.
    - 5 Tipiška labako farma, Kuboje.
    - 6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
    - 7 Žuvų rinka, mieste Manilas, ant Filipinų salų.
    - 8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
    - 9 Puikiausia piliis mieste Rheinsteine, Prusose.
    - 10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jentens, mieste Vienoje.
    - 11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
    - 12 Švento Petro bažnyčia ir placius Ry-me.

SERIJA II

- Susideda iš 25 Stereoskopiskų paveiksliu bakselj. Prekė 75c. už bakselj.
- Štai ką juose gali pamatyti:
    - 1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
    - 2 Orandžj sodas, Floridoje.
    - 3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
    - 4 Stobėtinias vandens puolimas, Niagara Falls, New York.
    - 5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogas, N. Y.
    - 6 Kupčiska gatvė, Obispo, mieste Havana, Kuboje.
    - 7 Ukinkno namai, Kuboje.
    - 8 Iplukdymas galvijų mieste Manilas, ant Filipin salų.
    - 9 Golezčindinis ant salos Hawaii.
    - 10 Gatvė miesto Manilas, ant salos Filipinų.
    - 11 Kapelija "Souza" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
    - 12 Palmų daržias mieste Frankfurt, Prusose.
    - 13 Merginos parduoda kvietikas mieste Kopenhagen, Danijoje.
    - 14 Puikiausias kvietikų darželis, mieste Monte Carlo.

Lietuviskas Salionas

P. JAUKSZCZIO
Oi vyreli alus, o stiklai mlizniekai, geriausias vynas dauzintis ruginė o cigarai tai net isz pacios turkijos kaip rukai tai net dumai krepla.
2844 SO. LEAVITT ST.
kerte 23rd Pl. Phone Canal 1924

Lietuviskas Salionas

ALEX KUPSHAS
Karis pas mane atsilankys tas bus užgančdintas ir szirdingai priimtas, nes aš užlaikau szaltą baparską alų ruginę degtinę kvepacius cigarus o prie to turiu geriausius lietuviszkus ir rusiską pirtį.
3318 SO. MORGAN ST.

Asstuciuo Spalvu Paveikslias

Ni ujo Popelzias Plus' o X.
Yra tai labai puikus paveikslias Svz. Petro. Ant paveikslio isrodio taip kaip gyvas. Apdaryti rukai balii, o virtulini raudoni-paveiksli-ai dugnas tamsi salius. Zodini sakant paveikslias labai grazus. Miera joti 8 colių pločio, o 2 1/2 ligio. Pingus galio siusti markomis, ant adreso:
STASIS P. TANANEVICZE,
8244 S. Morgan St. CHICAGO, Ill.

SZIPKORTES!!

Ar nori szipkortes isz kraujaus ar i krauj, tai tuojaus rasyk ant vardo "Kataliko" Iszeistojo su užklausmu prekiu, kurias tuojaus prisiusime.

J. M. Tananevicze
844 So. Morgan St. Chicago, Ill.

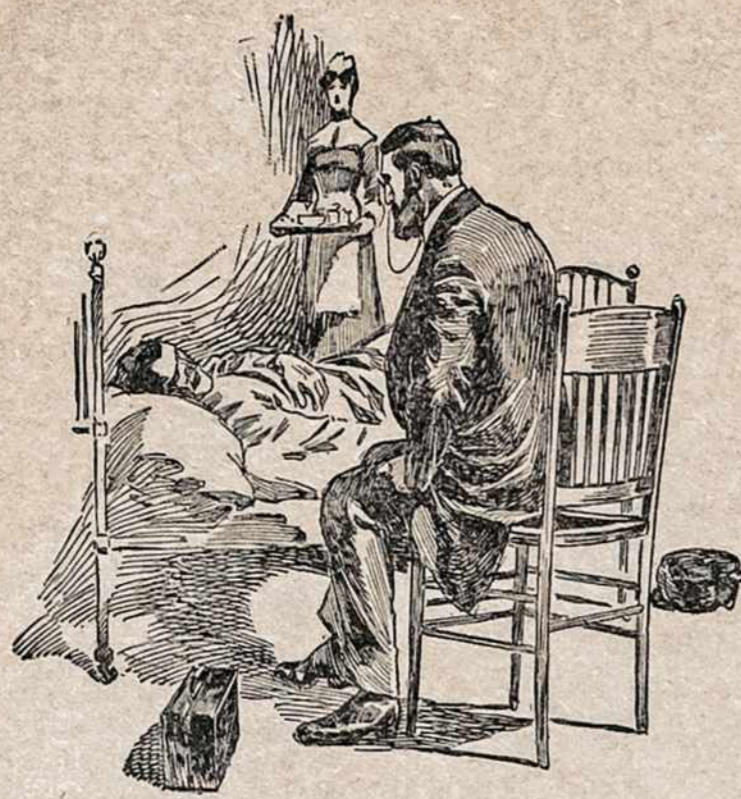
Vincentas Linka,
Keliaujantis agentas Chicagoje, ir apielinkėje, pas jį galima užsirašyti ir atnaujinti už "Kataliką", teipogi pas jį galima gauti pirkti visokias knygas.

Knygos mūsų loenos spaudos.

- 245 Slapūs ir Anapus Grabo. Parasė J. Gerutis, 1903 m. Spauda ir kaštai "Kataliko", 824 So. Morgan St., Chicago, Ill., pusk. 184. Knygos spauda labai daili, popiera gražiausia, o ir rašijava nepaprasta, taip jog tai knyga nieks nieko negali užmesti. Toji knyga atsižymi tuomi, jog ją gali skaityti kaip dievotas, taip ir prastieklis, kaip turčius taip ir pavargėlis — kiekvienas joje atras tikrą teisybę, paduotą sv. Rašto ir gihai apmąstęs supras, ar jis teisingu ar blogu keliu skubinasi prie amžinojo grabo. Supratęs toje knygoje paaiškinimus, kiekvienas skaitytojas ant valandetes pažvelgs i savo buvį ir tuokart apie amžinąjį gal kitaipt manyš. Ši knyga tokia ir yra, kuri visiems be jokio melo išaiškina kaip apie žmogų, taip ir jo smertį, pasaulį, jos sutvėrimą ir pabūgą apie visus dangaus planetas, kuriuos su mūsų žeme ore skraidžioje. Viskas parodyta ant paveiksliu, kur jų atsiranda kololika. Knyga moksliska. Prastuose apdaruose tik..... 75c
- Druotose apdaruose su pauksuotais antgalvais..... 81.00
- 246 Rymo-Katalikiškas Didisnyšis Katekizmas. Parasė kun. J. Deharbe D. J. Lietuviskoje kalboje pagerintas ir naujai išleistas su paaiškinimais, yra tinkamas del mokslainių, pusk. 199..... 50c
- 247 Nauja Chrestomatija. Del Lietuviskų Mokslainių Amerikoje. Dailis I. Surinko P. B., pusk. 155..... 60c
- 248 Nauja Chrestomatija. Del Lietuviskų Mokslainių Amerikoje. Dailis II, pusk. 212..... 50c
- 249 Nauja Chrestomatija. Del Lietuviskų mokslainių Amerikoje. Dailis III. (Spauodoje)
- 250 Našliatė arba paveikslias iš praeltes. Graži apyskaitė pusk. 256..... 35c
- 251 Užkelkto Urvas. Apysaka iš lietuvių gyvenimo, pusk. 288..... 50c
- 252 Praractvos Michaldos, karalienės iš Sabbos, iš naujo atspausita. Laida III. Šioje knygoje aprašo, kaip toji karalienė pranasavo apie permainas viespatysčių, kares, pergaltimus vieni kitų ir t. t., pusk. 42..... 10c
- 253 Apisirkimų Komedija, parasė H. Sienkivie, lietuviškai vertė Lapsaus vaikas. Atsibėtimas iš amerikoniško gyvenimo. Mafame miestelyje, pabuvus mergina turi prekystę, skersai kelią senas jaunikis tokia pat, vienas antram kerštuodami pasiduoda sudan, sudžia nesurpudamas jų kalbos, duoda jiems šliuba, dasizinoje, kad vietoje sudo priėmė šliuba, susitaiko ir gyvena iki smert poroje, pusk. 32..... 15c
- 254 Puscios Ivana, parasė D-ras Bird, lietuviškai išguldb P. B. Paukus apsakymas iš amerikoniškų miškų, aprašo karias pirmutinių Amerikos gyventojų Indijonų su baltveidziais, pusk. 330..... 50c
- Ta pati apdaryta..... 75c
- 255 Šventa Istoriija Senojo ir Naujojo Isjstymo. Parasė Vyskus Moctiejus Valančauskas. Trečias su pataisytu išdavimas, su daugel paveiksliu, pusk. 180..... 50c
- 256 Tris Keleiviai. Krikščionis, Žydais ir Turkas, parasė Visniauskas, lietuviškai išguldb P. B. Morališka apysaka, pusk. 92..... 25c
- Ta pati apdaryta..... 30c
- 257 Išgama Drama II-uose aktuose. Parasė J. S. Laida II pertaisytą (teatriska) pusk. 24..... 10c
- 253 Bettejimas Stonele arba Kristus Užgimimas, drama 3-ose aktuose, pusk. 31..... 15c
- 250 Užkelkta Mergelė su barzda ir Barzdaskutis pusk. 27..... 10c
- 260 Narkria Paliepus. Komedija viename akte, sulyg lenkiško sutaisė Gineitiss, pusk. 26..... 10c
- 261 Broilis ir Sesuo, Apysaka, parasė Vaikas pusk. 57..... 25c
- 262 Lietuvaltė, J. Kvietkovskio, vertė P. G. Apysaka iš senovės lietuvių gyvenimo, pusk. 296..... 50c
- Ta pati apdaryta..... 75c
- 263 Gultivero Kelionės, i nežinomas salis. Vertė P. Žemutis pusk. 98..... 50c
- Ta pati apdaryta..... 75c
- 264 Ponas Tvardauskas, Garsus Durtininkas, žingeidus, su įvairiais paveiksliiais, papasakojimas, pagal surinktas liaudies legendas, vertė B. Nevalgis pusk. 110..... 50c
- Ta pati apdaryta..... 75c
- 265 Amalunga arba Tyro Dukte. Labai graži apysaka apie baltvedzius ir indijonus, kurie Amerikoje mušėsi už savo teisių. Pusk. 91..... 25c
- Ta pati apdaryta..... 50c
- 266 Plešikų Lindynė arba Nunėsta Dukte. Pusk. 38. Joje aprašoma apie vieną lietuvių mergaitę, kuri žmogūdziai buvo pavogę, o paskui jos dūde ją išgelbėjo. Labai graudinga apyskaitė ir gražioje kalboje parašyta, tik..... 20c
- 267 Antras Krikščias. Žingeidi apysaka apie šiu dienų Rusijoje padėjimą ir revoliuciją, Pusk. 83..... 25c
- Ta pati apdaryta..... 50c
- 268 Aple Rakymą. Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Šioje knygoje aprašo kokį pavojų atgabena žmogui rukymas ir alkoholiški gėrymai. Pusk. 23..... 10c
- 269 Katorgoni! Atsitikimas Mura-vioj Laukuose Vilniuje. Aprašo tą laiką, kada Muraviovas be jokios sąžinės žmones kankino ir Sibiriu varė. Pusk. 18..... 10c

- 30 Našliatė. Ne pasaka. Labai užimanti apyskaitė iš dabartinio lietuvių gyvenimo, pusk. 64..... 15c
- 31 Obrušteliai. Paveikslias iš maskolių gyvenimo Lietuvoje, parašyta dēdes Antanazo. Čia yra aprašyta kaip maskoliški čionimikai elgiasi su mūsų broliais lietuviais, pusk. 70..... 20c
- 32 Pamoakali gražių žmonių parašyti kun. Tataras. Labai gražios ir pamokinančios pasakaitės, pusk. 95..... 60c
- 33 Pajauta, Lizeleko Dukta, arba Lietuva XIV šimtmecio. Istoriškas apsakymas Bernatavičiaus. Lietuviskai išguldb Andrius. Knyga I. Shenandoah, Pa. Yra tai labai graži apysaka, pusk. 155..... 60c
- 34 Pajudinkime vyrat žemę. M. Jokai. Lietuviskai pertaisko A. B., pusk. 103..... 20c
- 35 Pasaka apie kantrią Alena, dukterį karaliaus Antanaišo, turkų cesioriaus iš Konstantinopolio, kuri per 22 metus vaikščiodama po svietą daugybę bėdų ir vargų kantriai iškentėjo. Iš lenkiško vertė A. Oševskis. Chicago, Ill. Antra laida, 1902 pusk. 66..... 20c
- 36 Pasakojimas Antano Tretninko. Parasė Motiejus Valančauskas, Žemaičių V

ISZGYDYTAS

Vartojant **DANOGEN COMPOUND**. Tas budas yra patvirtintas geriausių Europos gydytojų kaip nepaįnaujamą **DANOGEN COMPOUND** nuo **PILVO SLOGOS**, kaip tai nerivikumo, stokos apėtimo silpnumo visos sistemos, negromulivimo, stokos kraujo. Yra tai geriausias sustiprintojas visos sistemos silpnų ir sergančių. Kas nori užsisteliuoti **DANOGEN COMPOUND** tegul rašo pas

DANOGEN PHARMACAL CO. CHICAGO, ILL.
Kaina \$1.00 banka 6 bonkos \$5.00

Telephone Yards 4175
A. BYANSKAS
GENERALISZKAS
Karpenderis ir Kontraktierius
Būdavoja namus kaip medinius taip ir murinius. Darbą atlieka teisingai, gerai, greitai ir pigiai. Duoda geriausia rodą perkantiems senus namus ir pasako jų vertę. Eikite visi pas lietuvį.
3327 Auburn Ave., Chicago, Ill.

ILLINOIS METAL CEILING and SUPPLY COMPANY.
Pristato ir prikla visokias metalines lubas į sutorus, ofisus ir t. t. už žemą kainą. Reikale kreipkitės prie jų.
23 LAKE ST. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone Long Distance Central 514

Naujausia ir Gražiausia iszdirbiste Fotografiju.
Mes iszdirbam paveikslus pagal naujansią madą kaip ant vestuvių, piknikų ir balų dėl to, kad mes esame iszsilavinę geriau ne kaip kiti paveiklų iszdirbėjai. Mes savo darbą gvarantuojam. Aptaisom į abdarus.
T. M. UGINT IR T. A. PAULIKAS
3448 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PIRMOS KLASOS MUZIKANTAS.
Grajinu ant piknikų, vestuvių, balų ir t. t. Ir da-gi esu geriausias barberis ir savininkas didelio saliuono. Kuris pas mane atsilankis, tas bus užganedintas.
W. M. Karbowski,
14th and Jeffers ave., Grant Works, Ill

THE FALCON CIGAR FACT.
Po vardu **SAKALAS** Cigaru Fabrikas
J. A. NUTAUC SAV.
— iszdirba geriausias —
HAVANOS CIGARUS
1601 W. 47th St. CHICAGO.
Tel. Yards 1735.

R. S. Ivazskevicze
Pirmutinis lietuviskas iszdirbėjas visokių mineraliszkų gėrymių, kaip:
GINGER ALE, PAPS, SALSERIO IR OBUOLINES SAIDES.
1645 W. 46th St. Arti Ashland Ave CHICAGO, ILL.

PONE ONA MILLER
(Pagal vyro Jankauskiene)
SENIAUSIA LIETUVISKA AKUSER-KA CHICAGO.
Dabar gyvena, 107 Canalport ave. prieszai Ruble St. Telefonas Canal 3619.
Jos Pivnicki Z. Lubawski, Mgr.
The Improvement Roofing Co.
Dirbtuvė žvirinių stogų ir gatavų guntų. Talsome visokios ruszies gotų rymas ir kaminius.
1335 W. 47-th Str. Chicago, Ill. Phone Canal 6774

Tai rois alutis pas
VINCENTA MAZEIKA
Ogi vyrell alus labai skanus, milžiniški stiklai o ir žmogus doras visame geras visi pas jį eikite niekad neaplenkite, jaigu katrie netikite, tai nusiduo-kite ant S. Morgan Str. (gatvės) po No. 8302 Su godone,
VINCENTAS MAZEIKA
Chicago, Ill.

DR. WISSIG
ISZ RUSIJOS
gydo labai pasekmingai visas Vyrų ligas, neziarint kaip užsienėjusias ir blogas yra. Jaigu kiti atisakė iszgydyti, ateik pas mane po num:
751 W. 18 Str.
tarpe Paulina ir Wood gatvių.
PIRMAS ISZTYRINEJIMAS DYKAI.
Offis valandos: kasdiena 3 iki 5 val. 7 iki 9 vakarais. Nedėlioms nuo 10 ryto

V. WISZCZIULIS
Užlaiko didžiausią krantuvę visokių malavų, taipgi malioja namus isz lauko ir isz vidaus maliovoja stogus, poperuoja ruimus, maliovoja bažnycijas ir t. t. Darbą atlieka gerai ir atsakancziai ir už kožną darbą gvarantuoja. Taigi reikale lietuviui visi nepamirszkite apie savo tautelį. Krautuvė randa-si po adresu:
4537 Wood St. Chicago, Ill.

TELEFONAS 1532 YARDS.
DR. J. KULIS,
LIETUVIŲ
...CHIRURGAS IR GYDYTOJAS...
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Turi gerą praktiką ir gydo pasokmingai visokias limfomazas, ticsionėjusias ir paslaptingas ligas.
3255 S. Halsted St. Chicago.

J. W. ZACHAREVICZ,
Notary Public, Real Estate ir Insurance.
Examnavoju Abstrictons, ir atlieku kitas visus reikalus Notariuzso pigiai ir atsakancziai. Visa savo darbą gvarantuojau. Elkit pas lietuvį o ne pas svetimtautį.
917-33rd St.
Tel. Yards 5423.

Telephone Canal 285
KAZ. KATUTIS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
Persamdo kereczius ant pagrabų, veselijų ir tt.
166 W. 18th St. Chicago, Ill.

LINKSMA VIETA pas
A. Pawlowski
Katras atsilankys, tas bus linkamas ba dėl to kad užlaiko geriausę degtinę, szaltą alų, o cigarus tai net isz pats Havanos. Atsilankykite
3017 So. Halsted St., Chicago, Ill.

The Star Cigar Mfg. Co.
F. KRISZCZIOKAITIS
Pirmutinis Cigaru dirbėjas ir pardavėjas Chicago ir apitlankė. Parduoja lietuviszkus cigarus Vytauto ir Gedimino.

DYKAI! DYKAI!

REGISTRUOTA RAKTAMS RINKUTE

Ateikit į banką ir palikit vardą ir antrašą ir jaigu pamesit, raktai jums bus sugražinti. Adara kasdien iki 6 val. vakare. Subatomis iki 9 val. vakare. Mokam 3 proc. už padelius. Apsaugojimo skrynukes randavojam už \$2.50 ant metų.

Peoples Trust and Savings Bank

47-th St. & Ashland Ave. Chicago, Ill.

MRS. EDWARD BRADEL DIRBTUVĖ

Kukardų, Szarpų, Veliavų ir Bažnytinių Karučių. Pristato Drangystėms pa redus. Siuva Sidabra ir Auksu. Reikale medžiame kreiptis prie mūsų, o mes stengsimės kiekvieną užganedinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.
1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.

Matomas Suraszas Matomas sudėjimas

Viskas matoma
Wales Matoma Sudėjimo ir suraszso Maszina
THE ADDER MACHINE CO.
Wilkes-Barre, Pennsylvania.
SAXE & HOGLE, WESTERN DISTRIBUTORS
161 State St., Chicago. Phone Randolph 2644

Cash Registers

Mēs užlaikom Registerius nuo \$5.00 ir aukščiau.

Parduodam už pinigus numašdami didelį nuosimtį arba ant išmokescių. Turime antrankių National, Hallwoods ir kitokio isdario registerių kuriuos parduodam už suvis žemą kainą. Nė jokio skirtumo nedaro ar didelis ar mažas bizuis.

The National Cash Register Co.

Du Sztorai 47-49 E. Randolph St. Phone Central 1211
217 E. Madison St. Phone Main 1292

DR. A. L. GRAICZUNAS

(Specialistas veneriszkis ir paslaptingų ligų)
Gydo visokias ligas be skirtumo vyrų moterų ir vaikų.
Galima pasaukti per telefoną kiekvienoje valandoj.
3312 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. Marja Dowiatt-Sass

OFISAS 749 W. 13 th St. VALANDOS nuo 10 iki 12 ryto nuo 4 30 iki 7 vakare Nedėlioms tik iki nuo 9 30 iki 12 ryte TEL. CANAL 1208
RESIDENCE 2891 W. HARRISON ST. Near 32nd Ave. VALANDOS Iki 9 ryte ir nuo 7 iki 8 30 vakare TEL. AUSTIN 459

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS Z. Urbanowicz

4841 So. Ashland ave.

Užtenka pamatyti lange iszszaisytas o artistiszkai iszbaigtas fotografijas kurios iszeina isz jo dirbtuvės. Iszdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypac mes dėl savo tautiečių padirbame geriausiai. Kas pas mus syki atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldžiui atsilankyti o persitikrinsite apie mano darbą. Apsimoka atvažiuoti ir isz tolesnių pakraszčių. Duodam labai puikius prezentus prie kiekvieno orderio. Nepamirszkite adreso.

Klauskit Chopen 10c. Cigary, nes padirbti is geriausia tabako.
JOS. BARTKOWIAK
Iszdirbėjas
4934 So. Paulina St. Chicago

George J. McFadden
ATTORNEY AT LAW,
1400 Title and Trust Bldg.
100 Washington St.
Telephone Central 5076. Chicago.

K. STULGA
Užlaiko visokį tavorą kaip Batus ceverykus ir kitokius variszkus puikius drabužius. Meldžiui nepamirszkite mano krautuvės o busite meilingai priimti.
4513 So. Wood St., Chicago.

LIETUVIAI ISZDIRBEJAI
Geriausių Havanos ir Domestic Cigary

WHITE ROSE CLUB
SABOTSKIS ir LETUKAS
4614 So. Wood St. Chicago, Ill.

DR. M. F. BOZINCH

Lietuviškas Doktoras isz seno Krajaus.
Ofisas 619 Milwaukee Avenue Phone Monroe 301
nuo 10 iki 12 ryte ir nuo 6 iki 9 vakare. Gyvenimas 1629 N. Spaulding Ave. Tel. 4823 Irving Park priesz 9 vakare ir nuo 12 iki 2 po piet.

Seno krajaus gydytojas
DR. P. G. WIEGNER
Atidarė ofisą ant aptiekos J. Leszczynskio.
3315 So. Morgan St. Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas

Telephone Yards 2716.
URA VISI PAS
Juožupa Ridika.

Szaltas alus, skani arielka ir kvepeni Cigari. Turiu didelę sale dėl mitingų, veselijų ir tt.
3258 Illinois Ct. kertė 38 gat.

Telephone Yards 2750
PIRMOS KLASOS SALIUNAS
T. RADAVICZE

Linksminkis brolan pas mane atėjęs, nes asz užlaikau szaltą alų, geriausia vyna ir ruginė DEGTINE, o cigari tai net isz pat Turkijos o prieto turin didelę Halle delel Mitingų, veselijų ir kitokiu susirinkimu, kuris pas mane atsilankys tai bus szirdingai priimtas ir suramintas leku Su godone,
T. RADAVICZE
942 - 33rd. Chicago, Ill.

Phone Yards 709
JUOZAPAS LESZCZYNSKIS
APTEKORIUS

Užlaiko naminius ir užrubežinius gyduoles, ir receptus isplodo kožną valandą su dideliu saugumu. Reikale nusiduoikt pas jį, o busite užganedinti. Situacijas gyduoles in kitus miestus
3315 So. Morgan St. Chicago, Ill.

DR. G. M. GLASER.

Sziuomi apreiszkii pagodotai visuomenai, jog tsu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 17 metų, perkeliu savo ofisą ir gyvenimą savo ločną namą po nr.
3149 So. Morgan St.
Kertė 32-ros gat.

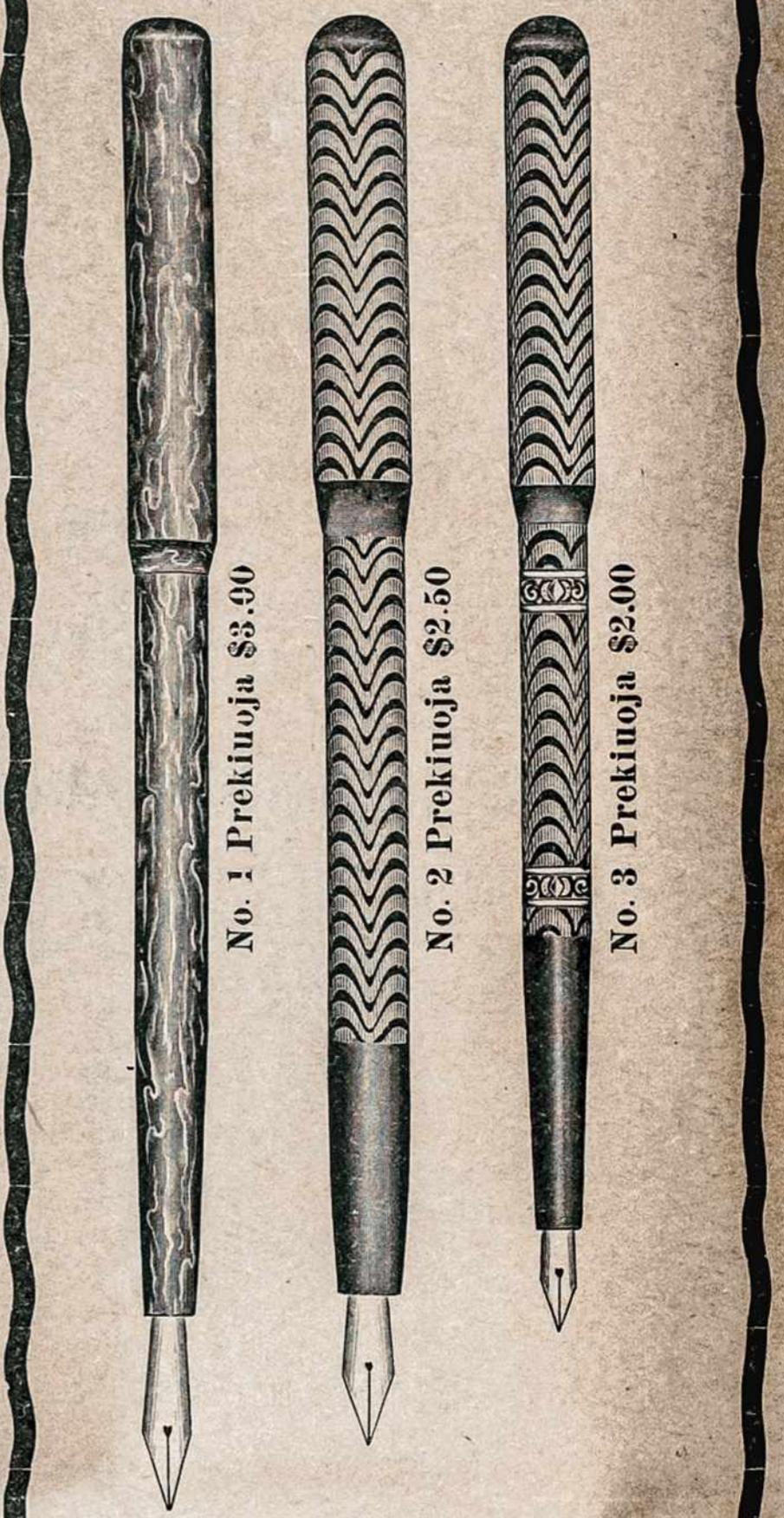
Mano ofisas aprupintas naujaisiais budais gydymo. Visus ligontus stengsioi užganedinti kaip ir ligzoli. Pasi tikėdamas, jog gerbiama publika ir toliau mane remis, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų, ir užsendlintose ligose. Daran visokią operaciją. Liekuosi su pagarba
Telefonas Yards 687
Dr. G. M. Glaser
3149 South Morgan Street
Kertė 32-ros gatvės.

Raulai kur to be-gi? Nugi pas **PETRA SZLAKI**, nes esu labai isztroszkę, o pas jį galima atsivdyti, nes jis turi bavarska alu, gardžią ruską occaszczina, cigarus net isz Havanos. Tai ilgiau negalin su Tamsta kalbėti, lik sveikas, turiu skubinties, prie to jis duoda geriausias ro-binas visokiosse reikaluose ir procege. Teipat eina už vertęja į visokius sudus. Pripta visokias provas, teipat ir už užmusztus fabrikose iszvaro teisingiausia. Parduoda namus ir lotus visose dalyse miesto. Padirba visokias poperas. Paskolina pinigus ant namu ir budavojimo. Teipat užsima su asekuracija namų ir rakančių.
PETRAS SZLAKIS
(Tarpe 33 Place ir 33 Street.)
3321 AUBURN AVE. CHICAGO, ILL.

Fountain Punksnos.

Mēs užpirkome daugybę Fountain Plunksnų, kurias dabar pardavinėsimė už labai pigę prekę. Fountain Plunksna yra paranki kiekvienam žmogui turėti, nes kotelyje isjipila atramentas ir galima naudoti visur ir visada, parasius sumovei taip, kad plunksna nesigadytų ir nesiojies kišeniuje. Pati plunksna auksinė su storu kotuku.

Siuñiant pinigus adresnokit:
JONAS M. TANANEVICZE,
"Kataliko" Isleistojas
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

DIDZIAUSIA IR SENIAUSIA ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturaliszką paveikslą savo ir dailų darbą, kreipkitės pas mus, mes užtikrinam, kad mūsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad mes mokame ir žinome kaip gerą darbą reik atlikti. Nesitikekit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pasigyrimo neužtenka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatytų. Didžiausias pamatas mūsų biznio yra užganedini-mas kiekvieno kostumerio. Su pagarba
JONAS P. RASHINCKAS,
3213 So. Morgan St., Phone Yards 2139 Chicago, Ill.

KAZIMIERAS RADZEVICZE

Tuojaus szale Lehigh Valley dypo. Visokių arieklų ir alaus didelis zopostas, taipgi ir isz du-ropos visokių vynu, cigary ir visokių valgių ir osterių. Pakelevingi gali gauti nakvyne ir prieteliszka rodą visame. Taipgi parduodu szporkotes ant visų linijų ir siunciuo pinigus į visas dals svieto pigiausiai ir saugiai.
121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

TEMYKIT LIETUVEI

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vietanegu pas žydus, kur galima gauti naminių puikių rakančių, peczių, lampų, vanų ir citokių visokių daiktų koki yra reikalingi į namus. Mano krautuvė yra ant trijų lubų ir pripildinta visokiais tavorais. Taipgi nepamirszkite kad asz duodu lovanas nuo szimto penkis dolerius. Užkvieciuvissus savo tautiecius atsilankyti.
St. Povevicze